

SOBOTA

21 listopada 2009
rocznik LXIV ♦ nr 138
cena 9 Kč

tel.: 558 731 766
faks: 558740044
www.glosludu.cz
info@glosludu.cz

Pismo wychodzi
we wtorki, czwartki i soboty

Ludu
GŁOS
GAZETA POLAKÓW w Republice Czeskiej

PUBLICYSTYKA na str. 8:

Tu warto
uczyć się
biznesu

Estrada pamięci profesora

Jeszcze w tym roku zakończy się generalna modernizacja amfiteatru w Wiśle. Druga dobra wiadomość jest taka, że odnowiona estrada zostanie nazwana imieniem profesora Stanisława Hadyny, pochodzącego z Karpętnej na Zaolziu legendarnego założyciela zespołu „Śląsk”.

Położony w Parku Kopczyńskiego w Wiśle amfiteatr to jedna z najbardziej popularnych estrad w Beskidach. Na jej deskach rokrocznie występują zespoły w ramach Tygodnia Kultury Beskidzkiej, odbywa się wiele innych imprez. W wakacje praktycznie w każdy weekend odbywa się jakieś wydarzenie. Ukończone dziecko profesora Stanisława Hadyny – Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk” – także wielokrotnie występował w tym miejscu, czy to za jego życia, czy już po śmierci. Od kilku miesięcy trwa remont amfiteatru. Najważniejsze prace to budowa zadaszenia. Władze Wisły pieniądze na inwestycję zdobyły z Unii Europejskiej. Roboty powoli dobiegają końca. Jak mówią urzęd-

Amfiteatr w Wiśle otrzyma imię prof. Stanisława Hadyny, założyciela Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk”, który przez lata mieszkał w Wiśle, jest honorowym obywatelem miasta i został tu pochowany.

nicy, dach jest już gotowy, a krzeselka zostały zamontowane. W czasie prac Andrzej Molin, burmistrz Wisły, wpadł na pomysł, żeby amfiteatr nazwać imieniem profesora Stanisława Hadyny.

– Bardzo wiele zrobił dla naszego miasta. Moim marzeniem było odpowiednio uhonorowanie pana profesora. Oddanie do użytku zmodernizowanego amfiteatru to bardzo dobry moment – powiedział Andrzej Molin.

Pomysł wszystkim się spodobał. Zaakceptowali go radni miejscy, zgodę wyraziła najbliższa rodzina profesora. Agata Hadyna, żona legendarnego kompozytora, w liście do Urzędu Miejskiego w Wiśle napisała, że jest to wielka radość dla jej rodziny. Nadanie imienia amfiteatrowi popiera także środowisko zaolziańskie. Józef Wierzgoń, który poznał Stanisława Hadynę w 1967 roku i przez kolejnych kilkadziesiąt lat ich kontakty były bardzo owocne, stwierdził, że jest to strzał w dziesiątkę.

– Amfiteatr w Wiśle kojarzy mi się głównie z Tygodniem Kultury Beskidzkiej i królującym wtedy na jego deskach folklorem. A skoro mówi-

my o folklorze, to trudno nie wspomnieć osoby profesora – zaznaczył Józef Wierzgoń.

– Dlaczego nie. Imię Stanisława Hadyny zyska dodatkowy rozgłos – powiedział z kolei Leszek Kalina, prezes Zrzeszenia Śpiewaczo-Muzycznego.

Oficjalne otwarcie amfiteatru po

Dobry duch

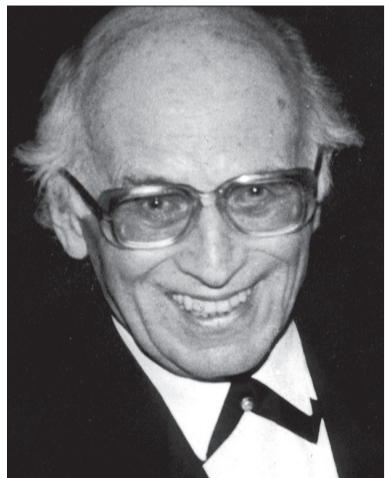
Związki założyciela Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” z Wisłą są bardzo bogate. Wprawdzie urodził się w 1919 roku w Karpętnej na Zaolziu, ale przez lata mieszkał w Wiśle na Bukowej. Jak mówią niektórzy, był dobrym duchem TKB. Otrzymał honorowe obywatelstwo Wisły. W 1999 roku został pochowany na cmentarzu na Groniczku. Do dziś w beskidzkiej miejscowości mieszka jego rodzina, a raz w roku odbywają się konkursy hadynowskie. Dziś imię profesora noszą Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk”, Polska Szkoła Podstawowa w Bystrzycy, a w Polsce m.in. Szkoła Podstawowa nr 25 w Chorzowie. (wot)

remontie odbędzie się w maju albo czerwcem przyszłego roku. Dokładny scenariusz imprezy nie jest jeszcze znany. Na pewno miłym akcentem byłoby zaproszenie któregoś z zespołów z Zaolzia. Józef Wierzgoń nie ma wątpliwości, że wartościowych zespołów jest tak dużo, że każdy mógłby z powodzeniem wystąpić podczas wielkiej gali.

– Jesteśmy gotowi do pomocy. Tym bardziej, że współpraca z Wiślańskim Centrum Kultury przy organizacji konkursów hadynowskich układa nam się bardzo dobrze. Na razie jednak za wcześnie mówić o konkretnych występach, bo dopiero dowiedziałem się o planach nadania imienia profesora amfiteatrowi, a organizatorzy jeszcze się z nami nie kontaktowali – dodaje Leszek Kalina.

Podczas koncertu na pewno wystąpi „Śląsk”. Tak naprawdę od kalendarza zespołu zależeć będzie termin oficjalnego otwarcia estrady.

– Na samym występie „Śląska” część artystyczna na pewno się skończy – zastrzegła Izabela Pustówka, dyrektor Wiślańskiego Centrum Kultury. TOMASZ WOLFF

Prof. Stanisław Hadyna.

FOT. WOJCIECH TRZCIŃSKI

ZDARZYŁO SIĘ

Grypa atakuje

Szalejąca grypa i inne schorzenia dróg oddechowych powodują, że kolejne szpitale wprowadzają zakaz odwiedzin. Już od kilku dni obowiązuje on w szpitalach w Trzyńcu-Sośnie, w Karwinie-Raju i Orłowej. Wczora zakaz odwiedzin został wprowadzony w szpitalach w Czeskim Cieszynie i Hawierzowie. Nie ograniczono jak dotąd odwiedzin w Szpitalu Podlesie w Trzyńcu ani w Karwińskim Szpitalu Górniczym. Również niektóre szkoły i przedszkola zamykają swe drzwi ze względu na wysoką liczbę chorych dzieci – z reguły jednak tylko na krótki czas. W czwartek i piątek zamknięte było polskie przedszkole w Trzyńcu-Lesznej Dolnej. Od piątku do wtorku nie będą się uczyły dzieci w Polskiej Szkole Podstawowej w Jabłonkowie oraz w czeskiej szkole w Czeskim Cieszynie-Sibicy. (dc)

Pociągi pod specjalnym nadzorem

Policja chce zapobiec chuligańskim wybrykom, bójkom i wandalizmowi w związku ze spodziewanym wyjazdem kibiców ostrawskiego Banika na niedzielny mecz do Mładej Bolesłavi (17.00). W związku z tym policja będzie doglądała sytuacji na dworcach w Ostrawie i Boguminie, a także w niektórych pociągach. Największa grupa kibiców pojedzie najprawdopodobniej pociągiem spieszonym Comenius, wyjeżdżającym z Bogumina o godz. 9.50. Pod specjalnym nadzorem będzie również wcześniejszy pociąg Jan Perner (odjazd z Bogumina o godz. 7.45). Patrole policji będą śledziły również sytuację w pociągach, którymi kibice będą wracali do Ostrawy. (dc)

POGODA

sobota
niedziela

poniedziałek

dzień: 9 do 13°C
noc: 5 do 1°C
wiatr: 0-4 m/s

dzień: 7 do 11°C
noc: 6 do 2°C
wiatr: 2-7 m/s

0 9 1 3 8

9 771212 422065

Stonawa będzie przez »w«

Stonawa będzie kolejną gminą na Zaolziu, która doczeka się dwujęzycznych tablic wjazdowych. Decyzję taką podjęli radni na czwartkowej sesji. Taka decyzja zapadłaby pewnie dużo szybciej, gdyby nie pismo nazwy gminy.

– Jesteśmy w dużo lepszej sytuacji na przykład od Hawierzowa czy Kocobędza, gdzie różnica w polskiej i czeskiej pisowni jest bardzo duża. U nas w jednej wersji jest „w”, w

drugiej „v”. Nie było to więc aż tak rażące. Teraz uznaliśmy jednak, że skoro jest taka możliwość, to dlaczego nie wprowadzić polskich nazw. Będzie to sygnał dla Polaków, że w tej miejscowości żyje polska mniejszość – powiedział Andrzej Feber, wójt Stonawy.

Tym bardziej, że dwujęzyczne tablice to w górniczej gminie norma. Można je zobaczyć na budynkach użyteczności publicznej, szkołach.

Jak dodał wójt Feber, w zarządzanej przez niego gminie nigdy nie było problemów z umieszczaniem polskich tablic. Czwartkowa decyzja oznacza, że zostanie zamontowanych 18 nowych tablic. Kiedy to się stanie faktem? Bardzo szybko. Jak zapewnił nas wójt, pojawią się najprawdopodobniej już w przyszłym tygodniu. Gmina za tablice nie zapłaci ani złotówki. Na ten rok państwo czeskie przeznaczyło 2 milio-

ny koron na podwójne nazewnictwo. W ubiegłym roku kwota była dwuipółkrotnie wyższa. Wykorzystano jedynie 700 tysięcy, stąd decyzja o obniżeniu sumy.

W gminie Stonawa mieszka 1800 osób. Według ostatniego spisu powszechnego, Polacy stanowią 23 procent mieszkańców. (wot)

Rozmowa z Andrzejem Feberem, który ma szansę zostać wójtem roku w Republice Czeskiej, na str. 4.

Akademia Handlowa
w Czeskim Cieszynie
zaprasza na

Obchody jubileuszowe 80-lecia szkoły i 60-lecia nauki w klasach z pol. jęz. naucz. 5 grudnia 2009

godz. 8.00-18.00 Dzień otwarty w szkole – spotkania absolwentów, wystawa „Historia szkoły”, do godz. 13.00 Centrum informacyjne dla przyszłych uczniów • godz. 13.30-15.30 GALA jubileuszowa, Teatr Cieszyński (autobus do szkoły zapewniony) • godz. 16.00 Powitanie gości, budynek AH, klasa 2C • godz. 17.00 Spotkanie nauczycieli i pracowników szkoły, klasa 2C • Miejscówki na Galę jubileuszową w cenie 20,- Kč w sekretariacie szkoły, rezerwacja tel. lub e-mailem.

Rodzinna Herbatka, czyli Familijne spotkanie z Wandą Chotomską

7. 11. 2009, godz. 16.30,
Teatr Cieszyński, Czeski Cieszyn

W programie chóry dziecięce Trallala,
Trallalinki oraz Cieszynianka

Bilety w cenie 50,- Kč do nabycia w księgarni przy ul. Čapka 7 w Cz. Cieszynie
oraz w Bibliotece Miejskiej w Trzyńcu, Jabłonkowie i Czeskim Cieszynie

Bilety biorą udział w losowaniu
nagród książkowych

KRÓTKO

Dar rzeźbiarza

KARWINA (ep) – Jedną ze swoich prac podaruje Karwinie czeski rzeźbiarz Olbram Zoubek. Z okazji rocznicy 17 listopada miasto zorganizowało wystawę artysty w Galerii Zdrowego Miasta. Zoubek umieścił na wystawie głównie swoje duże rzeźby, a jedną z nich postanowił ofiarować miastu, stawiając warunek, że ma stać w miejscu publicznym. Dar przekazał artysta w czasie czwartkowego koncertu Vladimíra Mertya, zorganizowanego na fryszackim zamku. – *Zdecydowaliśmy się wybrać nową siedzibę biblioteki miejskiej w Mizerowie jako miejsce postawienia rzeźby. Do czasu, kiedy biblioteka zostanie dokończona, dar artysty stać będzie na zamku albo w dotychczasowych pomieszczeniach biblioteki* – poinformowała rzeczniczka Urzędu Miasta, Šárka Swiderová. Wystawę Zoubka prezentowaną w Galerii Zdrowego Miasta można oglądać do 29 stycznia.

Przystanki do wymiany

BOGUMIN (ep) – Miasto wymieniło cztery budki autobusowe na nowoczesne, szklane wiaty. Wymiany doczekały się przystanki w centrum miasta, w Zabłociu i w Pudłowie, a przy supermarkecie Lidl pojawiła się zupełnie nowa wiata przystankowa. W Boguminie znajduje się w sumie 44 budek na przystankach. – *Część z nich jest już przeszklona, część jest jeszcze murowana albo blaszana. Chcemy zlikwidować budkę w Zabłociu i wymienić ją na przeszkloną, pozostałe są w dobrym stanie* – wyjaśnia kierownik wydziału środowiska bogumińskiego ratusza, Pavel Klimovič. Wymiana wiat przystankowych kosztowała 300 tys. koron.

Pomogą PZKO

BOCONOWICE (kor) – Rada Gminy uchwaliła na swojej listopadowej sesji, że pomoże Miejscowemu Kołu Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego. W najbliższych dniach do kasy Koła wpłynie 50 tys. koron. Z gminnej dotacji pezetkaowcy pokryją częściowo remont dachu na swojej siedzibie.

Szopka z lip

HAWIERZÓW (dc) – Na placu Republiki w centrum Hawierzowa stanie w tym roku po raz pierwszy drewniana szopka. Młody rzeźbiarz Čestmír Slíva już od czerwca rzeźbi postacie Marii, Józefa i Jezusa w żłobku. Święty Józef będzie miał 170 cm wzrostu, kłęcząca postać Matki Boskiej 110 cm. W przyszłym roku dołączą do nich kolejne postaci – Trzej Królowie i osiołek. Rzeźbiarz pracuje w drewnie lipowym z lip wyciętych wzdłuż Alei Głównej.

UROCZYSTOŚĆ W KONSULACIE GENERALNYM RP W OSTRAWIE

Otrzymali odznaczenia prezydenta

Siedem osób zasłużonych dla krzewienia kultury polskiej na Zaolziu otrzymało polskie odznaczenia państwowe.

W czwartek podczas spotkania w Konsulacie Generalnym RP w Ostrawie z okazji Święta Niepodległości wręczyli je wicekonsul ds. Polonii i kultury, Agnieszka Fedorów-Skupień, oraz konsul ds. paszportowo-wizowych i administracyjnych, Piotr Wardak. Złoty Krzyż Zasługi otrzymały: Aniela Kupiec – poetka ludowa, Odonia Charvát – była kierowniczka zespołów „Skotnica” i „Skotniczka”, Janina Ferfecka – była kierowniczka zespołu „Olza” oraz Halina Molin, dyrektorka Biblioteki Regionalnej w Karwinie. Srebrny Krzyż Zasługi otrzymali: Krystyna Mruzek – kierowniczka kapel „Lipka” i „Torka” oraz František Staněk, dyrektor spółki Těšínské papírny, która od kilkadziesiątu lat wspiera Miejskowe Koło PZKO w Jablonkowie. Krzyż Zasługi to odznaczenie nadawane przez prezydenta RP. Medal Komisji Edukacji Narodowej przyznano Irenie Rajskej, nauczycielce Polskiej Szkoły Podstawowej w Wędryni.

Konsul Piotr Wardak dekoruje Srebrnym Krzyżem Zasługi Františka Staňka. Od lewej stoją: Janina Ferfecka, Halina Molin i Krystyna Mruzek.

Odznaczeni mają jedną cechę wspólną – wykonują pracę, która przynosi im satysfakcję. – *Jestem niespokojnym duchem, nie lubię monotonii. Dlatego ciągle wymyślam nowe możliwości, jak włączyć dzieci do różnych projektów, jak urozmaicać lekcje i działalność pozalekcyj-*

na – powiedziała naszej gazecie Irena Rajska. Halina Molin, która całe swe życie zawodowe poświęciła bibliotekoznawstwu, z zapałem mówiła o nowościach w Bibliotece Regionalnej. – *Cieszę mnie wyposażenie nowych oddziałów. Teraz będziemy otwierali po przebudowie nowo*

wyposażone centrum informacji we Frysztacie. A już w przyszłym roku rozpoczną się prace przy budowie nowego gmachu biblioteki w Raju. Powstanie przez połączenie obecnej siedziby z dawną szkołą podstawową. W nowej bibliotece będzie wspólna czytelnia z kawiarnią. (dc)

Zaoszczędzą na ozdobach

W miastach w regionie trwają przygotowania do wywieszenia ozdób świątecznych. W najbliższych dniach światelka zawisną na przykład na ulicach Bogumina, w mieście rozblęśnie w tym roku dziewięć żywych choinek, a nowe oświetlenie pojawi się przed dworcem kolejowym. Władze miasta wydadzą na bożonarodzeniowe ozdoby 220 tys. koron. W Czeskim Cieszynie w obliczu kryzysu finansowego postanowiono na bożonarodzeniowych ozdobach zaoszczędzić. 4 grudnia rozblęsną lampki na postawionym na rynku srebrnym świerku. Przyozdobiona ma być również ul. Główna. W magazynie zostaną natomiast ozdoby świąteczne, które miasto corocznie umieszcza na lampach ulicznych w centrum i w części Sibicy. – *Kontrola i instalacja bożonarodzeniowych ozdób co roku kosztują miasto około 300 tys. koron. W tym roku ratusz zaoszczędzi prawie ćwierć miliona koron* – informuje rzeczniczka prasowa Urzędu Miasta, Dorota Havlík. ep)

Pół domku za pół miliona?

Kolonia domków fińskich w pobliżu byłej kopalni Franciszek w Suchej Górnej ma być sprywatyzowana. Właściciel, którym jest spółka RPG Byty, dotąd deklarował, że domków nie chce sprzedawać. Krążyły pogłoski, że te, z których lokatorzy się wyprowadzą, zostaną zburzone, ponieważ RPG chce stopniowo wykorzystać działki do innych celów inwestycyjnych. Właściciel nie przeprowadzał w domach żadnych remontów. Teraz sytuacja się zmieniła. Spółka zobowiązała się wobec władz Suchej Górnej, że nieruchomości odsprze-

da ich lokatorom. Z kolei gmina zainwestuje w remonty dróg i odwodnienie terenu.

Wójt Suchej Górnej, Jan Lipner, od dawna walczył o to, by sprawa domków fińskich ruszyła z miejsca. Teraz jest jednak sceptyczny. – *Moim zdaniem, jest już za późno. Bardziej majątni lokatorzy nie chcieli już dłużej znosić niepewnej sytuacji i zaczęli budować własne domy. Zostali ci gorzej sytuowani. Ilu z nich będzie w stanie odkupić te domki?* – zastanawiał się. – *Może się zdarzyć, że za kilka lat niektóre nieremontowane domy*

spadną lokatorom na głowę. Petr Handl, rzecznik spółki RPG, mówi, że obecnie przeznaczonych do sprzedaży jest tylko kilka wolnych domków. Projekt sprzedaży tych domów, w których są lokatorzy, dopiero przygotowujemy. – Nie umiem powiedzieć, kiedy będzie realizowany – powiedział naszej gazecie. Nie zdradził też warunków, na jakich domy mają być sprzedawane. – Warunki będą uzgadniane indywidualnie – dodał, nie ujawniając konkretów.

Wśród mieszkańców krąży plotki, że połowa domku fińskiego ma

kosztować nawet ok. pół miliona koron. Biorąc pod uwagę stan i wielkość nieruchomości, to dużo. – *Nie wiem, czy będę zainteresowana kupnem, to zależy od ceny. Trzeba będzie dużo inwestować w remonty, bo RPG żadnych nie robiła* – mówiła przed miejscowym sklepikiem kobieta po pięćdziesiątce.

Kilka lat temu sprywatyzowano inno osiedle domków fińskich w centrum wioski. Projekt był udany, większość domów przeżywa swój renesans. Połowę domku można było wtedy kupić za 100-200 tys. koron. (dc)

reklama

»gazetacodzienna.pl
Śląsk Cieszyński on-line

List otwarty w dyskusji przedzjazdowej PZKO

Od dłuższego czasu rozmyślam, czy trzeba, czy też warto wziąć udział w dyskusji przed zjazdem Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego. Formalnie nie jestem członkiem tej organizacji, ale w młodości do niej należałem i nie jest mi obojętny jej los. Nie tylko los jednej organizacji, ale całego społeczeństwa polskiego w Republice Czeskiej. Martwi mnie, że po dwudziestu latach od zmian podstawowych systemu państwowego trzeba rozpocząć od początku – bo stosunek niektórych działaczy PZKO do Kongresu Polaków jest na linii startowej, chociaż dokładniejszym określeniem by było, że dwadzieścia lat się decydują, czy w ogóle na tej linii staną.

Do tego, żeby w końcu podjąć ten temat sprowokowały mnie wypowiedzi na łamach naszych pism, jak również korespondencja pod wyżej wymienionym tematem do mnie skierowana.

A więc od początku: akces wg słownika wyrazów obcych – przystąpienie do czegoś, włączenie się do jakiejś organizacji, akcji. Akt dobrowolny i odpowiedzialny. Decyzja, która innym, którzy zrobili to samo, głosi, że przygotowani jesteśmy do wzajemnej współpracy bez stawiania sobie warunków. Odpowiedzialny, bo wiemy dlaczego to robimy.

Przystąpienie do Kongresu Polaków następuje w myśl zasad jego statutu rejestrowanego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Republiki Czeskiej, które sprawdza, czy odpowiada on normom prawnym. Statut został zarejestrowany, to znaczy, że nie stoi w kolizji z przepisami państwowymi.

Kongres Polaków zrzesza 28 organizacji polskich – działaczom 27 organizacji nie jest potrzebna specjalna umowa, ponieważ rozumieją, że cele – w myśl statutów jak własnego, tak Kongresu Polaków – są

wspólne. Tak samo rozumieją, że tylko wspólne działania mają szansę na sukces. Wiedzą, że nie mają silniejszego prawa do istnienia, niż reszta zrzeszonych, i że trzeba szanować ich głos i poczynania – bo właśnie

„Martwi mnie, że po dwudziestu latach od zmian podstawowych systemu państwowego trzeba rozpocząć od początku – bo stosunek niektórych działaczy PZKO do Kongresu Polaków jest na linii startowej”.

to oni są tym Kongresem Polaków. Można mieć pretensje do działań organów tworzących strukturę wykonawczą Kongresu, ale pretensje te można wyegzekwować drogą mechanizmów znanych z codziennej pracy w jakimkolwiek stowarzysze-

niu. Ale wycofując akces mówimy „jesteśmy w złym społeczeństwie, które nie zasługuje na szacunek”. Jako działacz jednej z tych organizacji zrzeszonych, tak odbieram ten sygnał. Gdybym był członkiem PZKO, a to oni przecież w 90 proc. tworzą delegaturę Zgromadzeń Ogólnych Kongresu Polaków, z których wyłania się Rada Kongresu Polaków i na których omawiane są rzeczy ważne dla żywotności polskiego społeczeństwa, też bym się czuł nieszanowany. Prawie że wszyscy członkowie samej Rady Kongresu Polaków i kierownictwa Rady Przedstawicieli są członkami, często działaczami nie tylko kół, ale nawet organów centralnych PZKO. Członkowie drugiej kategorii?!!

Chciało by się krzyknąć: „Ludzie, nie wymyślajmy na siebie pułapek prawnych, skoro nawet społeczeństwo większościowe tego nie robi; pozostawmy ambicje i animo-

zje osobiste za drzwiami i poszukujmy wspólnych rozwiązań”.

Wierząc, że większość delegatów Zjazdu PZKO uzna, że warto być w Kongresie Polaków chciałbym zwrócić uwagę na to, że społeczność najmniejszej wioski na Zaolziu ma możliwość wpływać na wybór władz Kongresu i kierunek jego działania przez dobrze przygotowane, z konkretną i dobrą wizją, sejmiki – trzeba tylko wziąć się ostro w garść za organizację tych sejmików.

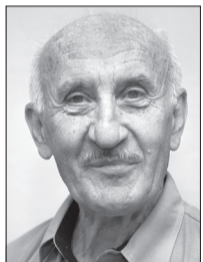
Na koniec parafraza słów J.F. Kennedy'ego: „Nie pytajcie co dla was może zrobić Kongres Polaków, ale co wy możecie zrobić dla Kongresu Polaków”. Zapozyczając z Ewangelii: „Zaprawdę powiadam wam, najwyższy czas!”.

WŁADYSŁAW ADAMIEC,
prezes Klubu Polskiego w Pradze,
członek Rady Kongresu Polaków
w RC

ROZWAŻANIA NIEPOWAŻNE

WITOLDA RYBICKIEGO

„Panie Witoldzie!
– Czy Ślązak nie jest Polakiem?!
Przecież Ślązacy o Polskę walczyli!
W trzech Śląskich Powstaniach
Swojej polskości dowody dawali!
Czy Ślązak – to coś gorszego?
Nie rozumiem wcale tego...”
Proszę Pani – Kaszuba, Górala
Czy Ślązaka czy Mazura
W POLSCE – KAŻDY ZWIE POLAKIEM!!!
To Polacy – jak cholera...!!!
A Bawarczyk czy SAKSOŃCZYK –
To są cudzoziemcy?!
Nein! – Sie sind lauter – dobre NIEMCY!!!
Ale jeżeli Kaszub – w innym państwie żyje
To NARODOWOŚĆ POLSKĄ – wówczas deklaruje
A OBYWATELSTWO OBCE – z czasem uży-
skuje.
My Ślązacy w Republice Czeskiej
Musimy deklarować – NARODOWOŚĆ
POLSKĄ.
Żyjemy tu od wieków na Śląsku
Ale mówić i pisać
– musimy także PO POLSKU
Bo WYŁĄCZNIE gwara „PO NASZEMU”
Wprost prowadzi do SKANSENU.
Przecież w ramach EUROREGIONU ŚLĄSK

Już teraz i w przyszłości
Współpracować będą ŚLĄ-
ZACY
Polskiej – Czeskiej – Nie-
mieckiej
I wkrótce już także
KOREAŃSKIEJ NARODO-
WOŚCI!!!
W Czeskim Cieszyńcu zagad-
nęła nie nieśmiało

Miła – skośnooka dziewczynka:
„Ja w tom Pias-tu ho-te-lu
Pro-dam to-bie ko-szi-lu...
Ja sem Czesz-ka Li-u-sin
Byd-lim ta-dy w tom Te-sin
Ale mo-je ro-di-na
Ta je cela w Ko-re-a”.
„A ja Ślą-zak TU-STE-LA!!!
(Powiedziałem Jej dobitnie)
„Ja sem O-BY-WA-TEL CZES-KI
NA-RO-DO-WOŚĆ POL-SKA mam
Co pub-li-cznie o-świad-czam”! –
A na koniec – proszę Pani – moja rada:
My tu z dziada i pradiada!!!
To podkreślać nam wypada! –

P. S. – Ja od Naczelnego
Wezmę tęgie baty
NIEPOWAŻNIE że poruszam
POWAŻNE takie tematy!

HYDE PARK

W rubryce tej publikujemy materiały nadesłane przez czytelników, wyrażające ich opinie, poglądy i przekonania. Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonania skrótów.

Mity i fakty

Wspominam okres po listopadzie 1989 roku z jednej strony jako czas radosny i szczęśliwy, bo przynoszący pełnię swobód obywatelskich, ale z drugiej dla naszej polskiej mniejszości na Zaolziu okres trudny, związany z tworzeniem i budowaniem demokratycznych struktur naszych organizacji społecznych. Wynikało z tej racji wiele nieporozumień i napięć. Moim zdaniem, jednym z powodów tych nieporozumień była próba dyskredytowania działalności i działaczy PZKO osobami związanymi z tak zwaną „grupą inicjatywną”. Po wypowiedzi T. Wantuły w sobotnim „GL” opartej na kłamstwie i manipulacji z opinią publiczną wydaje mi się, że za tych 20 lat nic się nie zmieniło.

Na Melpomenkach w Śmiłowicach byliśmy z członkiem Prezydium ZG Wł. Niedobą. Przed programem T. Wantuła zaznajomił wszystkich, iż zgromadzona młodzież już wczoraj (piątek) podpisała, niemal jednogłośnie, petycję popierającą proces odnowy w RC. Poprosiłem o głos i w swoim krótkim wystąpieniu powiedziałem, iż respektuję stanowisko młodzieży, ale mam prośbę, żeby zastanowili się nad punktem mówiącym o strajku generalnym, bo taki strajk może tylko pogorszyć naszą sytuację gospodarczą. Niestety nie spotkałem się ze zrozumieniem. Dalszej dyskusji już nie było. Widocznie to moje wystąpienie było tym „mocnym naciskiem”. Jedno uzupełnienie, taki sam apel podpisali „Olzianie” i odczytali go przed swoim występem jubileuszowym w niedzielę w teatrze w Cz. Cieszyńcu. Nie wiem, które plenium T. Wantuła ma na myśli, ale prawdopodobnie to z 9. 12. 1989, na którym została przyjęta dymisja urzędującego Prezydium, został ustalony termin Nadzwyczajnego Zjazdu PZKO, powołane były komisje robocze oraz w tajnych wyborach wybrano 9-osobowe Tymczasowe Prezydium. W tym momencie chyba doszło do „manipulacji”, bo T. Wantuła znalazł się dopiero na 10. miejscu, a na propozycję z sali o zrobienie wyjątku i poszerzenie uchwalonego składu prezydium nie było zgody większości. Jeśli ktoś nie wierzy, posiadam kopię protokołu podpisaną przez członków komisji wyborczej. Zastanawiam się Tadeuszu, dlaczego Tyś wiceprezes RKP, jeden z czołowych naszych przedstawicieli, w czasie, kiedy w terenie toczy się emocjonalna dyskusja na temat akcesu, wyciągasz swój słownik z dawno nieaktualnymi ideologicznymi frazesami i grasz fałszywymi kartami. Może nie uwierzysz, ale myślałem, że stać Cię na rzetelną dyskusję. Na koniec jeszcze pytanie: Kto tu dzieli?

ROMAN SUCHANEK, w 1989 roku przewodniczący ZG PZKO

PRZECZYTANE

Polonia z całego świata nie wesprze kandydatów

Wpłaty na kampanię prezydencką będą mogły pochodzić „jedynie z wpłat obywateli polskich mających miejsce stałego zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej” – taką zmianę w ustawie o wyborze prezydenta RP jednogłośnie przegłosowali polscy posłowie. Również tylko Polak mieszkający w kraju może być poręczycielem kredytów bankowych zaciąganych przez komitet wyborczy kandydata. Jeśli zapisy podtrzyma Senat i podpisze prezydent RP, będą obowiązywać już w najbliższych wyborach prezydenckich.

– To wycina tzw. starą Polonię – mówi osoba z otoczenia prezydenta Lecha Kaczyńskiego, którego w 2005 r. poparło kilkanaście tysięcy Polonusów z USA. – Jeśli ktoś ma pełnię praw obywatelskich i może wziąć udział w wyborach prezydenckich w Polsce, choć mieszka w USA czy Wielkiej Brytanii, to dlaczego nie może przekazywać datków na rzecz swojego kandydata?

– Apelujemy do Polonii, aby wspierała kandydatów zaangażowaniem, a nie darowiznami – mówi Marek Wójcik, poseł Platformy Obywatelskiej z komisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia niektórych projektów ustaw z zakresu prawa wyborczego, która przygotowała zmiany. – Bywało, że wpłaty od osób, co do których obywatelstwa były wątpliwości, mogły zaważyć na przyjęciu lub odrzuceniu sprawozdania finansowego komitetu danego kandydata. Polonia protestuje. – Nie można oddzielać Polaków mieszkających w kraju od tych, którzy są na emigracji – burza się Danuta Piątkowska z Rady Instytutu Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku. – Odcinanie nas od możliwości wsparcia finansowego wybranych kandydatów nie jest dobrym rozwiązaniem. Wielu Polaków, w tym ja, planuje wrócić do Polski i chce mieć wpływ na życie polityczne w kraju.

(„Rzeczpospolita”)

FREAK SHOW

FELIETON DARKA JEDZOKA

Kac

W tym tygodniu Czesi obchodzili dwudziestolecie tzw. Rewolucji Aksamitnej. O dziwo nie skończyło się na entuzjastycznym „u-cha-cha” na placu świętego Wacława – rocznica otworzyła piekącą ranę refleksji nad aktualną kondycją naszej młodej demokracji. Jak się czujemy po wycięciu czerwonego guza? Czy operacja się udała? Czy nie ma przerzutów?

Na pierwszy rzut oka wszystko wskazuje na to, że jesteśmy na najlepszej drodze do tego, aby stać się kolejną nauczka dla historii, praktyczną realizacją założeń, jakie Erich Fromm przedstawił w swojej książce „Ucieczka od wolności”. Ludzie wyrwani z socjalistycznego ciepła prostych, dwubiegunowych decyzji „wolno/nie wolno” nagle z przerażeniem stanęli w obliczu straszliwych „ale”, przerażających „jeżeli” i potwornych „gdyby”. Uginają się pod ciężarem konsekwencji, jakie ponoszą za własne działania i pomysły.

Gdy pod koniec lat 80. tłumy wylegały na ulice, by zaśpiewać chórem pieśni brodatych

bardów, wielu chciało uwierzyć w to, że tak już będzie na zawsze. Mądry lud po powrocie z fabryki usiądzie przy kominku, by poczytać dzieciom „Rozmyślania” Marka Aureliusza... A tu „Idol” i silikonowe wokalistki, teletubisie i pokemony, tańce z gwiazdami i dzieci emo.

Wolność słowa jest mylna z chamstwem, inicjatywne społeczne są wyśmiewane, na prawa obywatelskie powołują się najczęściej ci, którzy w pierwszym rządzie dążą do ich stłamszenia. Z lewej duchy komunistów, z prawej brzozywe koszuła, od frontu i za plecami zwykła, ludzka złośliwość.

Może jednak znajdziemy jakieś plusey? Może stwierdzimy w końcu, że właśnie w chaosie ideologii, wpływów i znaczeń najłatwiej można znaleźć swoje miejsce, wprowadzić swój prywatny porządek? Tutaj właśnie kryje się dyskretny urok tego paskudnego kaca po sfermentowanych ideałach. Niech tylko głowa pękająca od upicia demokracją broń boże nie prowadzi nas do stwierdzenia „nigdy już nie będę pił”.

www.blog.jedzok.com

ANDRZEJ FEBER, WÓJT STONAWY, DLA »GŁOSU LUDU«:

Znak czasów – globalizacja

Panie wójt, ile „wypalił” pan w tym roku spirytusu?

Sezon jest bardzo udany, można powiedzieć nawet, że wyjątkowy, więc już na dziś mamy „wypalonych” 8000 litrów czystego alkoholu, czyli wódki 50-procentowej jest 16 tysięcy litrów. Ludzie przynoszą najczęściej jabłka, śliwki i gruszki. Ostatnie miesiące pokazują, że w przyrodzie jest zachowana równowaga. Ubiegły rok był nieudany pod względem zbiorów oraz „wypalania”, teraz jest dokładnie na odwrót. Mamy do czynienia z nadmiarem owoców. Część z nich leży nawet koło dróg. Osoby, które chcą podnieść walory swojej pracy w ogrodzie, produkują wódkę, chcą mieć alkohol z własnych owoców.

Gdyby Andrzej Feber był wójt po polskiej stronie, to o „wypalaniu” musiałby zapomnieć. Ustawa zakazuje wójtom prowadzenia jakiegokolwiek działalności gospodarczej. Jak pan ocenia takie przepisy?

Oceniam je jako bardzo nierozsądne. Takie przepisy niczego nie rozwiązują. Słyszałem o przypadkach, że wójt w Polsce po wygraniu wyborów przepisał interes na jednego z członków swojej rodziny, biznes więc tak naprawdę pozostał pod tą samą strzechą. Po drugie, to do wyborców należy decydujący głos. Więc jak im się jakiś wójt, prowadzący działalność gospodarczą, nie

Andrzej Feber w swojej gorzelnii.

19 lat jest wójtem

Andrzej Feber jest wójtem Stonawy od 1990 roku. Prawo w Republice Czeskiej nie zabrania łączenia funkcji wójta z senatorem, co nasz rozmówca robił w latach 2000-2006. Zanim trafił do polityki i samorządu lokalnego, pracował na kopalni. Urodził się w 1951 roku w domu rodzinnym w Stonawie. Jego żona Ewa jest lekarzem pediatrą, pracuje w Suchej Górnej. – *Jesteśmy wiele lat po ślubie. Choć rozwody są ostatnio bardzo modne, my nie zamierzamy podejmować takiego kroku* – śmieje się wójt. Państwo Feberowie mają dwójkę dzieci – 32-letnią Jolantę i o pięć lat młodszego Wojciecha. Andrzej Feber, zapytany o zainteresowania, wskazuje na myślistwo, muzykę i turystykę. (wot)

podoba, to mogą dać temu wyraz podczas głosowania. To się samo reguluje. Ludzie idąc do urn wiedzą, że dany kandydat jest na przykład przedsiębiorcą fryzjerem czy, jak ja, prowadzi gorzelnię. Sami muszą osądzić, czy widzieliby taką osobę na stanowisku wójta. Moja gorzelnia działa od 1999 roku, minęły po drodze dwie kadencje i ludzie wciąż mnie wybierają. Nikomu nie przeszkadza to, że prowadzę małą firmę. Jest jeszcze druga strona tych przepisów w Polsce. Kiedyś może zabraknąć kandydatów na wójtów, bo ludzie zamiast pchać się do rządzenia, będą woleli dalej być przedsiębiorcami.

Jak pan godzi obie funkcje?

Nie jest to dużym problemem. Na pewno mam bardzo urozmaicone życie, bo w gorzelnii muszę znać się na sprawach technicznych i ekonomii, a w urzędzie zajmuję się sprawami publicznego znaczenia.

Problemów jest jednak więcej. W Polsce takie gorzelnie, jak pan prowadzi, w ogóle nie mają prawa funkcjonować...

W Polsce obowiązuje prawo tożsame z normami europejskimi. Pro-

stowego. Republika Czeska dzięki długiej tradycji i historii otrzymała wyjątek z tej ustawy europejskiej. Prawo pozwala na pędzenie destylatów przez hodowców, działkowców czy sadowników. Akcyza jest określona na poziomie 50 procent normalnej stawki, a więc alkohol można wyprodukować dużo taniej. Poza tym liczy się także fakt, że nie jest kupiony w sklepie, ale powstał z naszych własnych, pielęgnowanych produktów.

Prezentując na łamach „Głosu Ludu” kolejne miejscowe koła Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego wciąż przewija się ten sam problem – brak

młodych. Ma pan jakąś receptę na zmianę tego stanu rzeczy?

Niestety, nie ma na to recepty. Od pewnego czasu obserwujemy postępującą globalizację. Na pierwszym planie nie są własne korzenie, to skąd pochodzimy, nasza historia, ale komunikacja międzynarodowa. To jest znak czasów. Trudno będzie nam to zmienić, taki trend obserwujemy na całym świecie. Przy tej okazji nie mogę się jednak skarżyć na Stonawę, bo działa u nas Klub Młodych, jego członkowie są aktywni, urządzają różne imprezy. Bardzo prężnie funkcjonuje także Koło PZKO. Gmina popiera tę dzia-

dukcja alkoholu odbywa się niejako pod kontrolą monopolu pań-

Tutaj w bardziej oficjalnej wersji.

łalność.

Wielkimi krokami zbliża się spis powszechny. Jakich wyników się pan spodziewa? Czy liczba Polaków znowu spadnie na dół?

Spodziewam się dalszego spadku osób, które deklarują przywiązanie do polskości. Młodzi nie przypisują do tych spraw takiej wagi, jak nasze pokolenie. Przy tej okazji mogę wyrazić ubolewanie, że czescy obywatele nie posyłają dzieci do polskich szkół. Tak jakby nie wiedzieli, że byłby to ogromny atut dla ich pociech. Bo przecież wiadomo, że języka czeskiego by się nauczyły, a dodatkowo do tego by doszedł jeszcze polski. Na pograniczu język sąsiada jest bardzo przydatny. Dobrym przykładem jest pogranicze francusko-niemieckie. Wracając do naszego regionu, w prasie coraz więcej jest ogłoszeń, w których pracodawcy jako warunek stawiają biegłą znajomość języków polskiego i czeskiego. Czeskie dzieci uczące się w polskich placówkach w przyszłości łatwiej znajdą swoje miejsce na rynku pracy.

Przed laty w gminie mieszkało 5000 osób, teraz 1800. Liczba mieszkańców znowu powoli, ale systematycznie rośnie. Jakie największe wyzwania stoją przed Stonawą w najbliższych latach?

Stonawa potrzebuje ciągle tego samego – i to się nie zmieni przez najbliższe lata – pogodzenia górnictwa z interesami gminy. Żeby można było wydobywać węgiel, który daje ludziom pracę, ale z drugiej strony, aby środowisko naturalne było coraz czystsze. Bo wtedy w Stonawie będzie się osiedlało coraz więcej ludzi. Naszym atutem jest położenie. Bardzo blisko jest do Hawierzowa i Karwiny, gdzie ludzie znajdą rozrywkę i zakupy, a jednocześnie jesteśmy na uboczu. Oferujemy spokojne mieszkanie, na przykład w domkach jednorodzinnych.

Ma pan szansę wygrać konkurs na wójta roku w Republice Czeskiej. Proszę powiedzieć coś więcej o nim.

Do konkursu zgłoszono ponad 220 osób. Z tego grona specjalna komisja w Pradze, nawet nie znam jej składu, wybrała pięć osób do finału. Ogłoszenie wyników nastąpi na początku grudnia. Gmina, której wójt wygra konkurs, otrzyma 100 tysięcy koron.

Jak duże są to pieniądze dla samorządu, jakie za taką kwotę można poczynić inwestycje?

Na pewno za takie pieniądze nie da się na przykład wybudować chodnika. O inwestycjach nie mam nawet odwagi mówić. To symboliczne pieniądze. Dla gminy, którą zamieszkuje 100, 200 osób, to ważny impuls do budżetu, dla nas już nie. My za takie pieniądze moglibyśmy pomóc szkole, domowi opieki społecznej czy innym organizacjom, które potrzebują takich pieniędzy. Byłem bardzo mile zaskoczony, gdy dowiedziałem się, że zostałem zgłoszony do konkursu. Cieszę się z tego, bo na co dzień pod swoim adresem słyszę sporo krytyki. Dzięki konkursowi widzę, że są i ludzie, którzy pozytywne oceniają moją pracę.

Rozmawiał: TOMASZ WOLFF

GWIAZDĄ KONCERTU GALOWEGO »TACY JESTEŚMY 2009« BĘDZIE MICHAŁ ŁANUSZKA

Cieszyn kojarzy mi się z Nohavicą

W najbliższą sobotę o godz. 17.00, w Teatrze Cieszyńskim odbędzie się koncert galowy dorocznej nagrody Kongresu Polaków „Tacy jesteśmy 2009”. Obejrzymy prezentację dziesiątki nominowanych do nagrody, dowiemy się, kto w tym roku zastąpił na tytuł „Złoty jestem”. Na ucztę poetycko-muzyczną zaprosi nas też na gali Michał Łanuszka, młody pieśniarz i gitarzysta z Krakowa, laureat Festiwalu Piosenki Studenckiej.

Występ na gali „Tacy jesteśmy 2009” będzie już drugim pana występem na Zaolziu...

Gościłem u was chyba więcej razy... Pierwszy raz przyjechałem nad Olzę, ale wtedy do Cieszyna, jako gość Jarka Nohavicy. Później bywałem też w Czeskim Cieszynie. Dwa lata temu wzięliśmy razem udział w Avion Feście Renaty Putzlacher, a nie był to mój pierwszy występ na Zaolziu. Co ważne, odkryłem, że o Cieszynie i Śląsku Cieszyńskim można się wypowiadać wyłącznie w samych superlatywach. To jest kwestia ludzi, którzy mieszkają nad Olzą. Bo publiczność cieszyńska jest jedyna w swoim rodzaju. Na pewno nie ma w całej Polsce publiczności z jednej strony tak bardzo wymagającej, z drugiej strony tak otwartej i życzliwej dla artysty, który stoi na scenie. Cieszę się, że ponownie przyjeżdżam.

Można powiedzieć, że do Cieszyna ściągnął pana jako pierwszy Jaromír Nohavica. Jak dotarł pan do jego piosenek?

Mnie się w ogóle Cieszyn i cały Śląsk Cieszyński kojarzy z Jarkiem Nohavicą, a Jarek z Cieszynom i całym regionem. Zresztą nie tylko mnie, ale większości Polaków. Z Jarkiem pierwszy raz się spotkałem w Polsce, w Andrychowie, gdzie w 2002 roku występowałem na festiwalu. Ja miałem tam przyjemność debiutować, Nohavica natomiast był gwiazdą imprezy. Wtedy nie miałem jeszcze zielonego pojęcia, kim jest ten człowiek z Olzy. Kiedy jednak ten wysoki facet z długimi włosami pojawił się na scenie i zaczął czarować gitarą, słowem i melodią, „wpadłem” i tak „zaczarowany” zostałem do dziś.

Później zaczął pan grywać piosenki Nohavicy. A wcześniej, w tamtym 2002 roku?

Michał Łanuszka na koncercie w Teatrze Cieszyńskim, który odbył się w ramach Avion Festu w listopadzie 2007 roku.

Na festiwal do Andrychowa wybrałem się z własną wersją słynnej piosenki „Ostatnia niedziela”, taką „flamencową”. Natomiast po koncercie Jarka, kiedy dowiedziałem się, że w Polsce nikt nie śpiewa jego pieśni, pomyślałem, żeby spróbować. Znalazłem wówczas tłumaczenia tych piosenek na polski, autorstwa Renaty Putzlacher, które nie dość, że miały ducha takiej dziwnej czeskiej ulotności, to były jeszcze bardzo melodyjne. Chwyliłem gitarę i powolutku zaczęła ta moja przygoda z Nohavicą nabierać kształtu.

Nawiązał pan też kontakt z Renatą Putzlacher.

Renatę poznałem w 2005 roku, kiedy zaproszono mnie do Teatru Cieszyńskiego na spotkanie z okazji pierwszej rocznicy premiery spektaklu „Těšinské nebo – Cieszyńskie nebo”. Renia zaprosiła mnie wówczas do Czeskiego Cieszyna jako taką niespodziankę dla Jarka Nohavicy. Z radością zaśpiewałem wówczas kilka jego piosenek. Pamiętam też, że wtedy na parkingu teatru po raz pierwszy rozbiłem swój samochód. Na szczęście nie

była to wielka kraksa – przy wycofywaniu nie uważałem do końca i w coś uderzyłem... Byłem chyba oszołomiony cieszyńską euforią.

Ile ma pan w repertuarze piosenek Nohavicy?

To się zmienia, bo śpiewam na koncertach te z nich, na które mam akurat ochotę. One są tak ulotne, tak uzależnione od nastroju... Mam ich w zanadrzu zawsze tyle, ile potrzebuje moje serce.

Jedną z nich zaśpiewał pan, z innymi polskimi artystami, na płycie „Świat wg Nohavicy”. Widać, że ten czeski bard jest bardzo popularny w Polsce...

Oczywiście... Ja staram się śpiewać jego piosenki, oprócz własnych, które piszę do tekstów Anny Pizl czy Roberta Kasprzyckiego, na każdym koncercie. Zawsze trafiają do ludzi. To dla mnie zaszczyt, że mogę być pośrednikiem między Jarkiem, a polskim odbiorcą. Cieszę się, że mam tu chociażby minimalny udział.

Nagrał pan właśnie debiutancką płytę

„Bieski idiota”. Skąd taki tytuł?

„Bieski idiota” to tytułowa piosenka do słów Roberta Kasprzyckiego z moją melodią. To tytuł nieco przewrotny, zadziorny, nieco prowokujący. W tej piosence zastanawiamy się, czy nie jesteśmy przypadkiem takimi szlachetnymi idiotami w jakimś dziwnym planie istot wyższych. Chyba tak. Ważne jest, żeby swoją ludzkość, „duszę na wynos” – jak to nazywam, zachować i pielęgnować. Ze wszystkich sił. A jak tych sił nie starczy, to trudno. Ale zawsze trzeba próbować.

Jakie piosenki usłyszymy na koncercie galowym „Tacy jesteśmy”?

Będą to przede wszystkim piosenki z debiutanckiej płyty. Ale obiecuję, że nie zabraknie paru niespodzianek – nie tylko z duchem Jarka Nohavicy w tle.

Przyjeżdża pan sam, czy z kapelą?

Z zespołem – Jan Pilch zagra na instrumentach perkusyjnych, a Michał Braszak na kontrabasie.

Rozmawiał: JACEK SIKORA

Limitowany Koźlak z Cieszyna

Miesiąc pozostał do wprowadzenia na rynek limitowanej serii Brackiego Koźlaka Dubeltowego. To wyjątkowe piwo uwarzone w Brackim Browarze Zamkowym w Cieszynie metodą otwartej fermentacji według receptury piwowara domowego Jana Krysiaka będzie dostępne na rynku 6 grudnia.

Jan Krysiak z Chorzowa ponad trzy lata temu przeczytał w gazecie artykuł o pasjonatach zajmujących się domową produkcją piwa. – *Postanowiłem spróbować* – mówi. Od kiedy stał się domowym piwowarem (trunki warzy w pralni), nie pija innego piwa poza tym własnej produkcji. Latem podczas żywieckiego festiwalu Biurofilia odbył się VII Konkurs Piw Domowych. Wystartowało aż 61 piwowarów, którzy przygotowali 134 piwa własnej produkcji. Potem jurorzy wybrali najlepsze trunki w siedmiu kategoriach, a następnie spośród zwycięzców kategorii – „piwo najlepsze ze wszystkich”. Wygrał Koźlak Dubeltowy Krysiaka. I tak mieszkaniec Chorzowa zdobył główną nagrodę, którą była możliwość uwarzenia własnego piwa w cieszyńskim browarze.

Partia piwa według receptury Krysiaka powstawała w cieszyńskim browarze przez kilka miesięcy. Chorzowianin na bieżąco doglądał całego procesu. Sprowadzenie słodu, chmielu czy drożdży zajęło trzy tygodnie – surowce pochodziły między innymi ze Stanów Zjednoczonych, Belgii czy Anglii. Od 11 sierpnia do 29 października Bracki Koźlak leżakował w tankach. Zgodnie z recepturą Jana Krysiaka przez najbliższy miesiąc będzie leżakował w butelkach. – *Wyszło bardzo dobre i bardzo wyjątkowe piwo* – twierdzi Janusz Konieczny, dyrektor Brackiego Browaru Zamkowego w Cieszynie.

Bracki Koźlak, pierwsze piwo domowe uwarzone w browarze przemysłowym, posiada specjalne etykiety, krawatki i kapsle. Przed wypuszczeniem specjalnej serii na rynek, firma nie chce ich jednak ujawnić. Sprzedaż specjalnej partii rozpocznie się 6 grudnia. – *300 hl koźlaka wypełniło zaledwie 70 tys. butelek o pojemności 0,33 l. Cześć trafi do ogólnopolskiej sprzedaży* – mówi Sebastian Tołwiński, rzecznik prasowy Grupy Żywiec. (gc)

Chcą chronić starówkę

Cieszyńska starówka będzie lepiej chroniona. Stanie się tak o ile Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Katowicach wpisze historyczny układ urbanistyczny śródmieścia do rejestru zabytków. Procedura właśnie się rozpoczęła.

Przed kilkoma laty Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego uchyliło wpis historycznego układu urbanistycznego miasta Cieszyna do rejestru zabytków. Starówkę przestały tym samym chronić jakiegokolwiek zapisy prawne. W centrum powstają oszklone budynki, a budynki liczące po 100 albo więcej lat są rozbierane. Urzędnicy Ratusza nie mogą ich właścicielom nic nakazać i zakazać, bo nie mają do tego uprawnień.

Obecnie Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków, na wniosek miasta, rozpoczął procedurę administracyjną w sprawie ponownego wpisania do rejestru zabytków historycznego układu urbanistycznego Cieszyna. – *W dokumencie powinny być jasno i czytelnie określone granice obszaru, na którym obowiązuje ochrona. Żeby nie było dowolności w interpretowaniu prawa. Będziemy tego pilnować jako strona w postępowaniu* – wyjaśnia wiceburmistrz Włodzimierz Cybulski.

Jeżeli cieszyńska starówka zostanie ponownie wpisana do rejestru zabytków, na przykład nowo budowane obiekty będą musiały mieć ściśle określone gabaryty, kolorystykę, rodzaj stolarki okiennej czy spady dachów. – *Dziś budować można wszystko, a to nie służy historycznemu charakterowi śródmieścia* – dodaje Cybulski. Niestety, procedura w sprawie wpisania do rejestru zabytków cieszyńskiej starówki, może potrwać nawet kilka lat. (gc)

reklama

Wszelkie prace murarskie

- ◆ regips (sadrokartony)
- ◆ łazienki
- ◆ segmenty mieszkaniowe (bytová jádra)
- ◆ malowanie

Kontakt 608 411 222
mirek.bulla@seznam.cz

I TY MOŻESZ WZIĄĆ UDZIAŁ W WIELKIM DYKTANDZIE 2009!

Język łączy i określa naszą tożsamość

Trwa rejestracja na Dyktando 2009 przez komunikator Gadu-Gadu. Wszyscy chętni do wzięcia udziału w ogólnopolskim sprawdzianie za pośrednictwem Gadu-Gadu mogą się powoli zapisywać.

Jeden z największych sprawdzianów polszczyzny odbędzie się w niedzielę, o godz. 11.00. Tekst Dyktanda 2009, przygotowanego przez Radę Języka Polskiego, napisze około tysiąca śmiałków w Górnośląskim Centrum Kultury w Katowicach, a przed komputerami – za pośrednictwem komunikatora Gadu-Gadu – tysiące Polaków w kraju i za granicą. Aby zarejestrować się jako uczestnik dyktanda internetowego, wystarczy na numer Gadu-Gadu 8899 wysłać komunikat: PISZĘ DYKTANDO. Profesorowie Jerzy Bralczyk i Andrzej Markowski z Rady Języka Polskiego, którzy przygotowują tekst tegorocznego dyktanda, nie chcą jeszcze zdradzać szczegółów. Tekst dyktanda pozostanie ściśle tajny aż do ostatnich chwil przed dyktandem. – *Będzie krótkie, zwarte, a gotowe jeszcze nie jest* – mówi prof. Andrzej Markowski. Dyktando katowickie ma już ponad 20-letnią tradycję. Po raz pierwszy zorganizowane zostało 22 lata temu, a jego pomysłodawczynią jest senator RP Krystyna Bochenek. Podczas kilkunastu edycji Dyktanda swoich sił próbowało wielu aktorów, piosenkarzy i artystów. W tym roku gośćmi specjalnymi największej językowej imprezy w kraju będą prezydenci miast. Z wicemarszałek Senatu RP Krystyną Bochenek, polonistką, rozmawia Teresa Semik, publicystka dziennika „Polska Dziennik Zachodni”.

Kiedy kończyła pani filologię polską, czy myślała pani, by po studiach uczyć w szkole?

Nie wykluczałam tego. Świetnie czuję się wśród młodych ludzi, mam z nimi dobry kontakt i te dobre relacje wcale nie zmieniają się z upływem lat. Jako studentka miałam nawet zajęcia z uczniami, ciekawiły mnie.

Co stanęło na przeszkodzie?

Brak cierpliwości. Nie mam jej aż tyle, by zostać nauczycielką, a bez tego nie można być dobrym pedagogiem.

W 1987 roku wymyśliła pani ogólnopolskie Dyktando i skutecznie zachęciła do jego na-

Wicemarszałek Senatu RP Krystyna Bochenek.

pisania już ponad 50 tys. osób, także w sędziwym wieku. Ortograficzne sprawdziany powinniśmy zostawić miłośnikom ortografii?

Gdybym została nauczycielką, pewnie robiłabym dyktanda, w edukacji języka polskiego są one potrzebne. Porządkują i utrwalają wiedzę. Poza tym dostarczają pewnych emocji. Do dziś pamiętam swój pierwszy sprawdzian w szkole i błędy ortograficzne, które popełniałam w słowach „kogut” i „królik”. Niektórzy językoznawcy podnoszą, że zapanował kult ortografii, fetyszyzuje się ją. Dyktanda można robić od czasu do czasu, a nie nękać nimi uczniów. Mam świadomość, że nie jest to najważniejsza część kultury języka polskiego, że są obszary, które może są bardziej istotne, jak, na przykład, świadomość językowa, poprawne mówienie, znajomość literatury czy kultury polskiej. Znam ludzi, którzy są wielkimi humanistami, a mieli kłopot z poprawnym napisaniem dyktanda.

Za naszych szkolnych lat trzy błędy ortograficzne dyskwalifikowały pracę pisemną z polskiego. Dziś ortografia nie jest kryterium dominującym przy ocenie, na przykład, egzaminu maturalnego. To dobrze?

Nie uważam, że ktoś, kto pisze z błędami, nie mógłby dostać piątki z języka polskiego. Ważna jest także świadomość, że tak, jak nie wypada chodzić z brudnymi paznokciami, nie można robić kardynalnych błędów, bo to zwyczajnie wstyd. Ktoś, kto uważa się za człowieka kulturalnego, musi znać kanony ortografii i starać się pisać poprawnie.

Dziś zawsze można się usprawiedliwić dysleksją czy dysortografią...

To prawda, ale usprawiedliwienie skutkuje tylko w szkole. Co łączy ludzi poza ziemią? Właśnie język. Po polsku wyrażamy miłość, na grobach bliskich mamy polskie napisy, modlimy po polsku i klócimy. To nas łączy i wyznacza naszą tożsamość.

Wyraz błędnie napisany na klasówce uczeń musi nieraz napisać w domu poprawnie, na przykład sto razy. Oczywiście odręcznie. Czy to dobra kara?

Każdą karę trzeba stosować z umiarem. Jeden uczeń zapamięta w ten sposób poprawną pisownię do końca życia, a drugi ze złości, że musi pisać jak automat, zapomni już przy trzydziestej powtórcie. Językoznawcy podpowiadają też, że w szkolnych dyktandach nie należy stosować zbyt dużo pułapek, bo to zniechęca uczniów do ortografii. Prof. Jerzy Podracki zrobił typologię błędów przystankowych, dzieląc je na pierwszo- i drugorzędne. Rażące błędy interpunkcyjne to m.in. postawienie jakiegokolwiek znaku interpunkcyjnego na początku wiersza. Drugorzędne to błędy w stosowaniu średnika, myślnika, wielokropka, cudzysłowu, dwukropka. Komisja dydaktyczna Rady Języka Polskiego do błędów rażących postanowiła zaliczyć te w zakresie pisowni wyrazów z „ó”, „u”, „ż”, „rz” (w tym wyjątki od pisowni „rz” po spółgłoskach) oraz mylenie „ch” z „h”. Ponadto do rażących błędów należy pisownia „nie” z różnymi częściami mowy, błędy w pisowni

wielką i małą literą (z wyjątkiem pisowni przymiotników dzierżawczych), w zakończeniach „ji”, „ii”. Za drugorzędne uznano pisownię wyrazów przyimkowych, dzielenie wyrazów przy przenoszeniu do nowej linii, pisownię zakończeń „ski”, „cki”, „stwo”, „wstwo”, a także pisownię przedrostków „z”, „s”, „ś”.

Nieustannie wysuwane są postulaty, by polską ortografię uprościć. Rada Języka Polskiego, której jest pani członkinią, nie spieszy się ze zmianami.

Są pewne zaszczości historyczne, których nie można zmienić z dnia na dzień, ponieważ zmieniłyby się sens całego zdania. Nie można robić takiej rewolucji, ponieważ ona by zaburzyła ewoluowanie języka.

Kilka lat temu Rada Języka Polskiego wprowadziła zasadniczą zmianę – „nie” z imiesłowami przymiotnikowymi piszemy łącznie. Kto wcielił tę zasadę w życie, zobowiązał informatyków, by przeprogramowali zapisy w słownikach ortograficznych?

Na stronie internetowej Rady Języka Polskiego na pewno są umieszczone te zmiany i jest to jedyny sposób komunikowania się w tej sprawie. Jest to problem, jak tę wiedzę upowszechnić. Ogromne pole do popisu jest również dla dziennikarzy.

Każda forma, która w sposób niekonwencjonalny upowszechnia i popularyzuje język polski jest ważna. Należy do nich katowickie Dyktando. Co, zdaniem pani, zdecydowało o jego sukcesie?

Chęć rywalizacji, sprawdzenia się w dziedzinie dostępnej dla wielu osób. Dla mnie ważne jest też to, że ta impreza przetrwała prawie w tej samej formule. Moja pasja i aktywność nie wystarczyłyby, gdyby nie było odbiorców. W Katowicach na Dyktandzie ciągle są tłumy. Towarzyszą mi niesamowite emocje. Dorośli ludzie przypominają sobie szkolne lata i to jest piękne. W dodatku kto nie miał kłopotu z ortografią w szkole, ma szansę wygrać.

Rozmawiała: TERESA SEMIK, „Polska Dziennik Zachodni”

reklama

ŚWIAT MEBLI ul. Wiejska 2 Cieszyn

Tel. 0048 338 580 506
e-mail: smcieszyn@neostrada.pl
www.swiatmebli.pl

BLACK RED WHITE
meble wszystkich pokoleń

Alfa Autosklo Czeski Cieszyn, Fabryczna 1949/11
tel.: 558 711 551, kom.: 731 000 048

- Serwis partnerski Českiej pojišťovny a.s.
- Bezpłatna wymiana szyb

Przyciemnianie szyb samochodowych

- Różna przepuszczalność światła – kilkuwarstwowe
- Zwiększają bezpieczeństwo – zapewniają prywatność
- folie CPFilms – produkcja USA

www.alfaaautosklo.cz

Sportovní areál VENDRYNĚ Vitality Slezsko

ZNIŻKA na WSZELKI 20%

SPRZĘT SPORTOWY I OUTDOOROWY

ZNIŻKA OBOWIĄZUJE:

- po okazaniu tej ulotki
- do 30 grudnia
- nie dotyczy towaru już po obniżce

Blisze informacje: Karel Koziellek WIĘCEJ
+420 731 444 854 [znajdziecie na www.VITALITYSLEZSKO.cz](http://www.VITALITYSLEZSKO.cz)

Tak się zarejestrujesz

W jaki sposób przystąpić do Dyktanda 2009 przez komunikator Gadu-Gadu?

Aby wziąć udział w największym internetowym sprawdzianie z polszczyzny, należy:

1. Posiadać nr komunikatora Gadu-Gadu (GG)
2. Pobrać najnowszą wersję komunikatora Gadu-Gadu 10, dostępną już w najbliższych dniach na stronach: www.internetowe.dyktando.info.pl i www.gg10.pl lub <http://komunikator.gadu-gadu.pl>
3. Zarejestrować się, wysyłając wiadomość tekstową GG na numer GG 8899 o treści: PISZĘ DYKTANDO. Rejestracja trwać będzie do ostatnich minut przed dyktandem.
4. Włączyć w dniu dyktanda – 22 listopada przed godz. 11.00 – radio internetowe OPEN.FM na kanale Dyktando (radio jest dostępne prosto z komunikatora Gadu-Gadu lub www.OPEN.FM). Tekst dyktanda będzie transmitowany na żywo z Katowic o godzinie 11.00 w dniu 22 listopada.
5. Wysłać napisane zdania dyktanda na nr GG:8899.

PZKO-wcy z Pasiek chcą założyć własną bibliotekę

Rozciągający się pod zboczami Kozubowej – chłopskiej góry – Milików to duża wieś. Dlatego działają w nim aż dwa koła Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego. To w centrum gminy powstało już w 1947 i działali w nim Polacy z całej gminy. PZKO-wcy z dzielnicy Pasieki skarżyli się jednak, że mają do centrum za daleko, prawie trzy kilometry. Dlatego postanowili założyć własne koło. Powstało ono w marcu 1956 roku, a od roku 1987 ma własny Dom PZKO.

Z hymnem zamiast dzwonka

Do Milikowa-Pasiek przyjeżdżam w sobotę tuż po południu. Prezes Miejsowego Koła PZKO, Władysław Drong, zaprosił mnie na Spotkanie Jesienne. Przed nim będzie można porozmawiać z członkami zarządu. Prezes wita mnie przed okazałym Domem PZKO. I nagle poczułem się niczym Tadeusz Soplica z poematu wieszczka Adama „Pan Tadeusz”, który po powrocie do rodzinnego domu podszedł do zegara kulantowego i – z dziecinną radością pociągnął za sznurek, by stary Dąbrowskiego usłyszeć mazurek. Władysław Drong bowiem włącza gong przy drzwiach i wita mnie 16 tonów hymnu polskiego. – Wykonałem ten gong przed 20 laty, dokładnie dopilnowując oporniki na częstotliwość, jaką podał mi Broniek Liberda. Tego nie ma w żadnym innym domu PZKO na Zaolziu – mówi prezes.

Kiedy wchodzimy do sali na piętrze, witają nas smakowite zapachy dochodzące z kuchni. To panie przygotowują specjalną na popołudniową imprezę. – Będą nie tylko ciastka, kołaczki, ale także „rojberka”, czyli szaszłyki – informuje mnie jeden z członków zarządu, Ludwik Poncza. Jego żona Aniela też pracuje w zarządzie. – Szaszłyki przygotowuje od lat żona prezesa. Bo też trzeba wiedzieć, że naszym kołem od 35 lat rządzi Drongowie. Ojciec Władka, też Władysław, był prezesem od 1974 roku, a wcześniej był wiceprezesem. Pełnił tę funkcję do 1996 roku, potem przekazał pałeczkę synowi. Mamy własną siedzibę, a jej gospodarzem jest od 14 lat Ewa Samiec.

Do Koszarzysk bliżej

Najstarszy członek zarządu i Koła, Paweł Bojko, jeden z gospodarzy Domu PZKO, wspomina o tym, jak rodziło się MK PZKO w Pasiekach. – Mieliśmy do Koła w centrum za daleko. To całe trzy kilometry, dzielą nas od centrum i stojącej tam szkoły. Nasze dzieci chodziły zawsze do

placówki w Koszarzyskach, bo to bliżej, za miedzą, nie muszą zatem dojeżdżać autobusem. Później zaś dzieci z Pasiek dojeżdżają do szkoły zbiorczej w Bystrzycy, a dzieci z centrum raczej do Jabłonkowa. Prezes Drong podkreśla, że do dziś PZKO-wcy z Pasiek współpracują blisko z kołem Macierzy Szkolnej w Koszarzyskach. – Przecież większość polskich uczniów tamtejszej szkoły to właśnie dzieci z Pasiek. Razem robimy bale, dzieci przygotowują program na nasze imprezy i zebrania. Mniej już współpracujemy z PZKO-wcami z Koszarzysk.

Życie Koła na początku toczyło się wokół gospody U Szmeka. Później w tym miejscu wybudowano Dom Kultury. Głównie rękami Polaków. Dlatego też PZKO-wcy otrzymali tam pomieszczenie, w którym urządzili świetlicę. Dziś w byłym przybytku Muz jest gospoda Na Pile. Polacy z Pasiek zaś korzystają z własnego budynku. Jego budowa rozpoczęła się w 1984. – Z początku mieliśmy w kasie 20-30 tys. koron i obawialiśmy się, że nam się nie uda ruszyć z budową. Ale otrzymaliśmy dotację z Zarządu Głównego PZKO, zbieraliśmy też złom, a dzięki temu pomogła nam później Huta Trzyniec. Wspomogli nas też polscy budowlanci z polskiego Budimeksu, którzy wówczas pracowali w hucie. Dzięki temu mogliśmy we wrześniu 1987 roku otworzyć własny Dom PZKO – wspomina Paweł Bojko.

Dochody? Z balu i »Gorola«

Koło w Pasiekach liczy obecnie 102 członków. Tych aktywnych jest dużo mniej, ponad 20 osób. Przede wszystkim chodzi o członków zarządu i ich rodziny. Także na Jesienne Spotkanie przyszło zaledwie około 30 osób. Pierwotnie miała być prelekcja, ale prelegenci wybrali się w tym dniu na inne imprezy, których było w sobotę sporo na całym Zaolziu. – Uważam resztką, że Zarząd Główny powinien zaktualizować swoją ofertę prelekcji – mówi

Zdjęcie: JACEK SIKORA

Zarząd MK PZKO w Milikowie-Pasiekach. W pierwszym rządzie (od lewej): Ludwik Poncza, Władysław Drong, Helena Kadłubiec, Anna Turoń; w drugim rządzie: Stanisław Budzosz, Anna Rusz, Aniela Poncza, Ewa Kawulok, Urszula Sikora, Paweł Bojko, Maria Drong.

prezes Drong. A ponieważ nie było prelegenta, po krótkim programie w wykonaniu dzieciarni uczestnicy spotkania słuchali muzyki, obdarowywali się prezentami (bo impreza była połączona już z „Mikołajówką”), a także opowiadali sobie dowcipy.

– Jesienne Spotkanie to doroczna impreza w gronie przyjaciół – mówi Ludwik Poncza. – Oprócz niej organizujemy smażenie jajecznicy, Dzień Dziecka i Dzień Matki. Dwie ostatnie, jak i festyn w „Dołku” w Koszarzyskach, organizujemy wspólnie z Macierzą Szkolną przy tamtejszej szkole. Z Macierzą organizujemy też Bal Ostatkowy, który jest najważniejszą imprezą dochodową Koła. No i Gorolski Święto. Mamy w Łasku Miejskim w Jabłonkowie własną chatkę góralską, a w pochodzie na „Gorolu” miewamy wóz alegoryczny.

W Domu PZKO, w którym jest też nieduża scena, grywa dla dzieci Teatr Lalek „Bajka”. Z lokali korzystają nie tylko PZKO-wcy, ale organizują tu imprezy także Czesi. Odbywają się tu wesela, przyjęcia urodzinowe. – To też przynosi pewne dochody. Potrzebujemy pieniędzy, bo samo utrzymanie budynku sporo kosztuje – wyjaśnia prezes.

Marzy im się biblioteka

W Kole w Pasiekach nie działa Klub Seniora, stagnuje też Klub Kobiet. Prezes Drong ma jednak nadzieję, że ten drugi wznowi wkrótce działalność. Większy problem to brak

młodych. Kiedyś w Pasiekach działał Klub Młodych. Dziś niektórzy młodzi przychodzą czasami na imprezę, ale praca w Kole ich raczej nie pociąga. – Członkiem zarządu jest Urszula Sikora, chcielibyśmy wciągnąć do pracy także innych, ale raczej nam się to nie udaje – ubolewa Drong. – Faktem jest, że młodzi muszą dojeżdżać do szkół średnich, później na uczelnie wyższe. Chyba czasu mają za mało?

Jeśli chodzi o plany, PZKO-wcy z Pasiek już myślą o Balu Ostatkowym, który odbędzie się 13 lutego 2010 roku. Na pewno tradycyjnie mocną ekipą obsadzą też swoje stoisko na przyszłorocznym Gorolskim Święcie. Zastanawiają się, czy nie zorganizować wycieczki. – Kiedyś wyjeżdżaliśmy do Zakopanego, Krakowa. Teraz marzyłaby mi się wy-

cieczka do Warszawy, bo przecież 80 proc. naszych członków na pewno nie było w stolicy – mówi Władysław Drong.

Kolejne marzenie to urządzenie w Domu PZKO biblioteki. – Do biblioteki w Milikowie-Centrum jest daleko. A niedawno wnuczka pani Emy Foltyn, nauczycielki, która była kiedyś kierowniczką naszego zespołu teatralnego, podarowała Kołu ponad 200 polskich książek. Kolejne książki otrzymaliśmy od pewnej pani z Mostów koło Jabłonkowa, chce dołożyć do tego też swoje. Książki mamy na razie w trzech skrzyniach na parterze. Do końca przyszłego roku moglibyśmy mieć bibliotekę z prawdziwego zdarzenia. Małą, ale własną. Uważam, że ona mogłaby przyciągnąć wielu ludzi – dodaje prezes.

JACEK SIKORA

SONDA

Czym pan(i) zajmuje się w zarządzie Koła?

WŁADYSŁAW DRONG, prezes MK PZKO

Chociaż przez jakiś czas mieszkałem w Łomnej Górnej, a obecnie mieszkam w Jabłonkowie, nadal pracuję jako prezes Koła w swojej rodzinnej wsi, w Milikowie-Pasiekach. Prezesem był tu też przez długie lata mój ojciec, ja przejąłem po nim pałeczkę i chcę kontynuować jego dzieło. Przyznam się, że chętnie przekazałbym tę funkcję komuś młodszemu, ale niestety, nie udało nam się jeszcze wychować mojego następcy. Może młodzi ludzie boją się odpowiedzialności? Bo przecież młody prezes mógłby liczyć na pomoc całego zarządu...

HELENA KADŁUBIEC, członek zarządu

Pochodzę z Milikowa-Centrum, gdzie pracowaliśmy z mężem w Kole, grywaliśmy tam w teatryku, a mąż był nawet jego prezesem.

Potem wybudowaliśmy dom w Pasiekach i zaczęliśmy działać tutaj. Angażowałam się w pracę Klubu Kobiet, byłam też jego przewodniczącą. Klub był bardzo aktywny, regularnie spotykało nas się dwanaście. Teraz jednak dwie starsze panie zmarły, młodszych nie udaje nam się jakoś wciągnąć. Klub zatem poniekąd stagnuje. Bardzo mnie to smuci. Ale chcielibyśmy przygotować spotkanie wiosenne. Może wtedy uda nam się zmobilizować i wznowić działalność? Zobaczymy...

PAWEŁ BOJKO, jeden z gospodarzy Domu PZKO

Mam 83 lat i jestem najstarszym członkiem naszego Koła. Troszczyć się przede wszystkim o ogrzewanie Domu PZKO. Mamy obecnie kocioł gazowy, ale korzystamy też z drugiego kotła na drewno, bo gaz podrożał. Przed każdą imprezą muszę być w budynku wcześniej, by zapalić pod kotłem. Na szczęście mieszkam niedaleko i pomimo wieku to dla mnie żaden problem. Przynajmniej mogę jeszcze się przydać. (kor)

W kolejnym sobotnim numerze zaprezentujemy MK PZKO Lutynia Dolna.

reklama

Duża obniżka na wyznaczone oprawy

OPTIKA s.r.o. JAKESOVÁ

Hotel STEEL, Nám. Svobody 527, Třinec, tel.: 558 339 753
 Staroměstská 583/1, Třinec, tel.: 558 339 400
 Poliklinika Mizerov, Žižkova 2379, 73301 Karviná, tel.: 596 349 921
 Poliklinika, Školní 388, Jablunkov, tel.: 558 359 836

do wyczerpania zapasów www.optikajakesova.cz

Tu warto uczyć się biznesu

Akademia Handlowa w Czeskim Cieszynie obchodzi w tym roku podwójny jubileusz – 80-lecie założenia szkoły oraz 60-lecie kształcenia w języku polskim. Mury placówki opuściło już ponad 2 tys. absolwentów klas polskich.

Młodzież polska ciągle stanowi duży odsetek uczniów – w tym roku szkolnym kształcą się w trybie dziennym 333 uczniów w klasach czeskich oraz 109 w klasach polskich. Szkoła oferuje dwa kierunki – to akademia handlowa oraz liceum ekonomiczne. Klasa polska co roku jest otwierana w ramach kierunku akademia handlowa. Ponadto szkoła oferuje kształcenie w trybie zaocznym.

Nazwa szkoły nieraz ulegała zmianie. Najpierw, w 1929 roku, była to Publiczna Czechosłowacka Miejska Szkoła Handlowa, potem Czechosłowacka Akademia Handlowa. Po wojnie nazywała się Publiczną Szkołą Handlową, Wyższą Szkołą Gospodarczą, Średnią Szkołą Ekonomiczną... Od lat 90. nosi nazwę Akademia Handlowa.

– Tegoroczne klasy pierwsze mają nowe, szkolne programy kształcenia. Poszerzyliśmy program nauczania w dwóch kierunkach – językowym i informatycznym – mówi dyrektor Akademii, Krystyna Bonček, która również jest absolwentką „handłówek”. – We wszystkich klasach wzro-

śla liczba lekcji języka angielskiego. W 1 i 2 klasie są to lekcje konwersacji, w klasach 3 i 4 konwersacji fachowej i korespondencji handlowej. Już od pierwszej klasy uczniowie zaznajamiają się w przedmiotach fachowych z angielskojęzyczną terminologią. W klasach polskich poznają więc terminologię ekonomiczną od razu w trzech językach – polskim, czeskim i angielskim.

Akademia Handlowa jest jedną z dwóch szkół średnich w RC, które zostały wybrane przez Goethe Institut w Pradze do udziału w międzynarodowym projekcie „Szkoly: Partnerzy dla przyszłości”.

Dyrektor Akademii Handlowej, Krystyna Bonček.

SONDA

Bronisław Walicki, emerytowany pracownik linii lotniczych, były wiceprezes Kongresu Polaków w RC

Najpierw chodziłem do Liceum Handlowego w polskim Cieszynie. Po trzech miesiącach otrzymałem zawiadomienie z Pragi, że nie dostanę już przepustki i musiałem się przenieść do szkoły w Czechosłowacji. Rozpocząłem naukę w Wyższej Szkole Gospodarczej w Czeskim Cieszynie. Byliśmy pierwszą polską klasą w tej szkole. Chłopcy byli wtedy w absolutnej większości, dziewczęta było w klasie tylko osiem. Na początku uczył nas przede wszystkim prof. Gustaw Halama, który był naszym wychowawcą. Później przyszła prof. Ludmiła Pniok, a po skończeniu służby wojskowej prof. Emil Łabaj i Jan Matula. Angielskiego uczył nas prof. Szymeczek. Koledzy interesujący się sportem na każdej lekcji podejmowali dyskusję na temat piłki nożnej i z angielskiego niewiele wyszło... Maturę zdawałem w 1953 roku. Wtedy obowiązywały tzw. nakazy pracy, każdy dostał skierowanie do określonego zakładu. Ja musiałem iść aż do Karniowa, ale po krótkim czasie rozpocząłem w Olomuńcu studium pomaturalne. Chyba tylko dwie osoby mogły iść zaraz po maturze na studia, tu też obowiązywały określone limity.

Tomasz Burawa, dyrektor wykonawczy i członek zarządu spółki akcyjnej Finclub

Bardzo miło wspominać lata spędzone w handlowce. Ja uczyłem się tam przez pięć lat, bo wtedy okres nauki był przedłużony. Mieliśmy fajną klasę. W starszych klasach były prawie same dziewczyny, w naszym roku było już więcej chłopaków, ale ciągle byliśmy w mniejszości. Koleżanki otaczały nas względami i pomagały. Bardzo miło wspominać nauczycielki Urszulę Mendrek i Jadwigę Ondrejickową. Po skończeniu „handłówek” kontynuowałem studia, skończyłem Uniwersytet Śląski w Karwinie. Studiowałem zaocznie, od razu po maturze rozpocząłem pracę w rodzinnej firmie założonej przez wujka. Szkoła była startem w świat biznesu, zaraz po maturze w praktyce wykorzystywałem nabytą w placówce wiedzę.

Renata Świder, nauczycielka w Akademii Handlowej

Maturę zdawałam w Akademii Handlowej (ówczesnej Średniej Szkole Ekonomicznej) w 1985 roku. Po jakimś czasie wróciłam tu jako nauczycielka. Od tego czasu dużo się zmieniło, szkoła jest o wiele nowocześniejsza, choć wiele przedmiotów fachowych zostało mniej więcej bez zmian. Duża część nauki odbywa się w pracowni komputerowej. Uczniowie zdają na komputerze praktyczny egzamin maturalny z przedmiotów fachowych, głównie księgowości. Zmienił się skład uczniów. Kiedy ja chodziłam do szkoły, w klasach były prawie same dziewczyny. Dzisiaj jest stosunkowo dużo chłopaków. Na przykład w klasie 2 polskiej, której jestem wychowawcą, jest 27 uczniów, w tym 8 chłopaków. Kolejna duża zmiana widoczna jest w czwartych klasach. Dziś niemalże cała klasa zgłasza się na studia wyższe, a tylko nieliczni idą do pracy. Za moich czasów było akurat odwrotnie. Z naszej klasy chyba tylko trzy osoby poszły na studia, reszta do pracy.

(dc)

Pierwsza klasa polska Akademii Handlowej z nauczycielem Marianem Janikiem.

dzynarodowym projekcie „Szkoly: Partnerzy dla przyszłości”. Dzięki temu uczniowie, którzy jako drugi język obcy wybrali niemiecki, biorą udział w wyjazdach do Niemiec i mają możliwość zdania międzynarodowych egzaminów z tego języka. – W tym roku szkolnym z podobnej możliwości mogą korzystać również uczniowie, którzy chcą zdobyć międzynarodowy certyfikat z języka angielskiego. We współpracy ze Szkołą Językową w Frydku-Mistku otworzymy kurs przygotowawczy, który będzie się odbywał w naszej szkole – zapowiada dyrektorka.

Technologie informacyjne to kolejna dziedzina, której poświęca się w szkole wiele uwagi. Uczniowie nie tylko zapoznają się z pakietem biurowym Office, ale uczą się tworzenia stron internetowych, pracy z bazą danych, grafiki komputerowej. Duża część z nich pomyślnie zdaje egzaminy i zdobywa Europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych (ECDL), uznawany w całej Unii Europejskiej. Nowością w szkole jest mini-pracownia grafiki komputerowej, w której można zrobić krótkie filmy reklamowe.

Język angielski i informatyka przydają się uczniom nie tylko w ich przyszłej pracy czy na studiach, ale już wcześniej – w klasie trzeciej Akademii Handlowej, kiedy w ramach przedmiotu „firma symulacyjna” przygotowują plany handlowe i realizują obrót towaru czy usług wymyślonych przez siebie firm. Wszystko odbywa się tak, jak w rzeczywistości, tylko sam produkt i pieniądze

są fikcyjne. Ten przedmiot, ulubiony zresztą przez uczniów, stwarza szerokie możliwości udziału we współzawodnictwach międzyszkolnych i międzynarodowych.

Szkoła od 15 lat organizuje co roku Regionalne Targi Firm Symulacyjnych oraz eliminacje regionalne międzynarodowego współzawodnictwa European Business Game (Międzynarodowa Gra Handlowa). Najlepsza ekipa co roku bierze udział w finałach, które odbywają się na zmianę w różnych krajach europejskich. Drużyny z AH kilkakrotnie zdobyły w finale nagrody – m.in. w 2000 roku na Wyspach Owczych ekipa polskiej klasy otrzymała nagrodę za najlepszy poziom języka angielskiego spośród drużyn nie-angielskich. W 2004 roku finał EBG urządziła właśnie Akademia Handlowa w Czeskim Cieszynie. – Do dziś oceniany jest jako jeden z najlepiej zorganizowanych finałów – mówi dyrektor. – Przez tydzień zapewnialiśmy program dla 80 gości – uczniów i ich nauczycieli,

walczyć plany finansowe swej fikcyjnej firmy, uczyć się właściwej argumentacji i umiejętności komunikacyjnych. Obrona projektu przed jury nie jest wcale prosta – trzeba odpowiadać na pytania fachowców ze sfery biznesu, oraz bankierów. W dodatku prezentacja musi być przygotowana w języku angielskim.

Większość absolwentów szkoły po maturze idzie na studia. – Najczęściej wybierają kierunki ekonomiczne, ale zostają przyjęci również na prawo, nauki społeczne, wydziały filozoficzne, pedagogiczne, filologię i informatykę – wylicza Krystyna Bonček. Ci absolwenci, którzy po maturze decydują się podjąć pracę, z reguły nie zagrzeją długo miejsca w Urzędzie Pracy. Dzięki dobrej renomie szkoły, znajomości podstaw biznesu, umiejętnościom językowym oraz praktycznej umiejętności pracy na komputerze, w tym prowadzenia księgowości na PC, udaje im się szybko znaleźć zatrudnienie.

DANUTA CHLUP

Wkrótce obchody

Obchody jubileuszu szkoły odbędą się w sobotę 5 grudnia. Od godz. 8.00 do 18.00 szkoła będzie otwarta dla wszystkich, którzy chcą ją zwiedzić – dla byłych absolwentów, nauczycieli czy młodzieży zainteresowanej podjęciem nauki. Specjalne centrum informacyjne dla przyszłych uczniów będzie czynne w godz. 8.00-13.00. O godz. 13.30 odbędzie się akademia jubileuszowa w Teatrze Cieszyńskim. I w szkole, i w teatrze sprzedawany będzie almanach w cenie 150 koron. Do nabycia jest już teraz w sekretariacie szkoły, tak samo jak bilety na akademię po symbolicznej cenie 20 koron. (dc)

reklama

SAMOCHOBY KUPUJEMY CITROENY Ceny od 165.000,- z DPH

CITROENY KUPUJEMY W ORŁOWEJ – WIEMY DLACZEGO!

samochody osobowe * użytkowe * terenowe 4x4 WD

METEOR CAR, ORLOVÁ-LUTYNĚ, Okružní 988, naprzeciwko dworca autobusowego

tel. 596 511 140, 777 071 072; prodej@meteorcar.cz; www.meteorcar.cz

POP ART

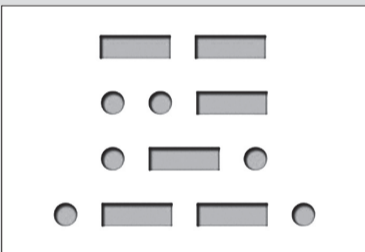
68

Bacność! Do nowego PopArtu wystąp! Słuchawki, głośniczki na „trzy, cztery” włącz! Po dzisiejszym apelu poznamy nowego szeregowego Heya i przeniesimy do magazynów nowy ekwipunek plotek i informacji z muzycznego poligonu.

NOWE CIACHO

Hey »Miłość! Uwaga! Ratunku! Pomocy!« (2009)

Od 13 lat, czyli od wydania pierwszej solowej płyty wokalistki Kasi Nosowskiej obowiązywały dwa proste równania – Hey=klasyka, Nosowska=eksperyment. Konic oczywistości. Hey nagrał właśnie swój najbardziej eksperymentalny album.

Nie wiem, czy Kasia N. zmusiła panów z kapeli do tej transformacji, czy też sami poczuli zew odnowy, w każdym razie na najnowszy krążek ucho słuchacza atakują pstre, rozmaite aranżacje, spod których możemy często zaledwie wyczuwać szkielety pierwotnych piosenek. Duży udział w tym spisku miał zapewne Marcin Bors, który współpracował wcześniej z Nosowską przy jej projektach solowych.

Wyczuwalnie akcentowana jest sekcja rytmiczna, gitary schodzą nieco w tło i bywają zastąpione gromadą instrumentów klawiszowych. Wszystkie nagrania pomimo elektronicznych wpływów zachowały jednak swoistą soczystość, chropowatość, co udało się osiągnąć dzięki uzupełnieniu syntetycznych dźwięków nie tylko o tradycyjny rockowy skład, ale także o akustyczne, ciepłe brzmienia fortepianu, smyczków i elektrycznych pianin. Na ryzykownej krawędzi kiczu znalazł się chyba tylko utwór *Faza Delta*.

Nikt pewnie nie wiedział, jak na tę nową postać Heya zareagują fani – stąd ostrożna decyzja wydawnictwa, które wybrało na singiel kawałek *Kto tam? Kto jest w środku?*, czyli utwór najbardziej pasujący do brzmienia starszych płyt kapeli. Oprócz niego na albumie znajdziemy jednak wiele innych, bardziej ambitnych kompozycji. Po niepewnym wstępie cudownie wykwiła refren utworu *Boję się o nas*; rozbawi typowo „po nosowsku” przekorny utwór *Umieraj stąd*, w którym marszowy podkład przeplata się z lekko delirycznymi gitarą, mono-

tonny kawałek *Piersi ówierć* prze-transformuje się w dramatyczne, niepokojące zakończenie. Zabawną igraszką jest tytułowy kawałek *Miłość! Uwaga! Ratunku! Pomocy!*, w którego przejściach zabrzmi skrecz w stylu słynnego *Rock It!* Herbiego Hancocka, a refren jest wykrzyczany niczym w jazgotliwym girl-punku wczesnych lat 80. Wprawdzie nadal pozostaje we mnie uczucie niepewności, czy szaleństwo aranżacji nie zakrywa przypadkiem niezbyt przebojowych melodii, jednak na razie dam spokój tej wątpliwości. Trzeba jednak szczerze przyznać, że nie znajdziemy na tej płycie utworów pokroju *Listu* czy też *Mojej i twojej nadziei*, które należą dziś przecież do klasyki polskiego rocka.

Nosowska tradycyjnie dostarczyła zestaw świetnych, przekonanych tekstów (*Umieraj stąd/Wyszczano mi wprost/W amoku słowiki/Golone trawniki/Plakałam do wewnątrz/Dyskretna po kość*), są także wyskakujące tu i ówdzie niewinne, dziewczęce chórciki.

Nie będę pisał, że „Hey utrzymał wysoki poziom”, gdyż mogłoby to zabrzmieć jak fałszywe poklepywanie po plecach – nowe nagranie zespołu to po prostu świetna, wielowarstwowa płyta, która pozostanie świeża nawet po wielokrotnym przesłuchaniu. Oby takich więcej.

Warto spróbować:
Boję się o nas, Umieraj stąd, Kto tam? Kto jest w środku?

CO SZEPTANE

★ Powraca moda na ambitne projekty – do pracy nad drugą operą rockową przystąpił wirtualny brytyjski zespół *Gorillaz*, do podobnych planów przyznała się Lady Gaga. Mnie rockowe opery nie ruszają, poczekam sobie na heavymetalowy balet.

★ Wszystkie serwery muzyczne tętnią najnowszymi informacjami odnośnie możliwego zakończenia kariery grupy *Aerosmith*. Raz Steven Tyler odchodzi na zawsze, potem na dwa lata, tu pozostali muzycy poszukują zastępstwa, tam zamykają cały kram. Dobrze, że wszyscy uzgodnili przynajmniej to, że Tyler żyje. Na razie.

★ 5 listopada premierę miał nowy album zespołu *Wu-Hae* – pierwsze

polskie nagranie wydane wyłącznie na pendrive. Chyba kończą się czasy, kiedy będzie można o nowych wydawnictwach pisać jako o „płytach” czy „krążkach”. To jednak nie jedyna ciekawostka albumu – pendrive jest zamknięty w blaszanej puszcze (nawiązanie do industrialnych klimatów muzycznych), do otwarcia opakowania będzie więc trzeba użyć otwieracza do puszek. Ma się pomysłu.

★ Zalew nowych, smacznych płyt: aktualnie można już gnać do sklepów po świeże nagrania *Jamiego Culluma, Anity Lipnickiej*, nad nowym albumem pracuje *Peter Gabriel*. Zabawną perełkę stworzył słynny raper *50 cent*, który do nowej płyty *Before I Self Destruct* dołączył film fabularny o tej samej nazwie, który wyreżyserował i w którym sam zagrał główną rolę. Walory płyty trudno mi ocenić, ale filmidło jest gorącym adeptem na szmirę roku.

★ *U2* już po raz drugi oberwało po uszach za zbyt głośne koncerty. Po karze 15 tysięcy euro za koncert w Barcelonie podobny los spotkał ich w ojcystym Dublinie – za dwunastokrotne przekroczenie limitu skarbonka zespołu schudnie o 35 tysięcy euro. Na przyszłej trasie rozdawane będą bezprzewodowe słuchawki.

★ Okazuje się, że fani rocka są coraz bardziej wybredni. Wcześniej zdarzało się, że obrzucili piwem jakąś nielubianą gwiazdę na festiwalach muzycznych, teraz zaczynają ubijać własnych idoli. Na wrześniowym portugalskim koncercie postrosowali się członkowie zespołu *Nickelback* (na zdjęciu powyżej). Gdy wokalista zapytał ze sceny, czy są na sali jacyś fani, wszyscy zaczęli buczeć, a gdy ponowił pytanie, oberwał kamieniem. Teraz podobny los spotkał brytyjskiego piosenkarza *Morrissey* – w Liverpoolu przeżył bliskie spotkanie z butelką, więc w połowie drugiego utworu zszedł ze sceny i już nie wrócił. Pomyśleć, że kiedyś chodziło się na koncerty by posłuchać ulubionej muzyki...

KONCERTY

★ W nasze progi zawita kultowy zespół *Living Colour*, który już od 26 lat rozbija światowe sceny swoją agresywną mieszanką muzyki funk i ciężkiego rocka. 25 listopada – Praga, 27 – Bratysława, 28 – Brno. W styczniu kapela powraca do Europy Środkowej, tym razem by nawiedzić Polskę. Wyjątkowy w całej trasie będzie właśnie praski koncert, na którym zespół przedstawi swoją nową płytę o nazwie *The Chair In The Doorway*.

Spocznij! Kolejna musztra za dwa tygodnie w Poparcie filmowym. Rozejść się, do przeczytania!

Rubrykę przygotował:

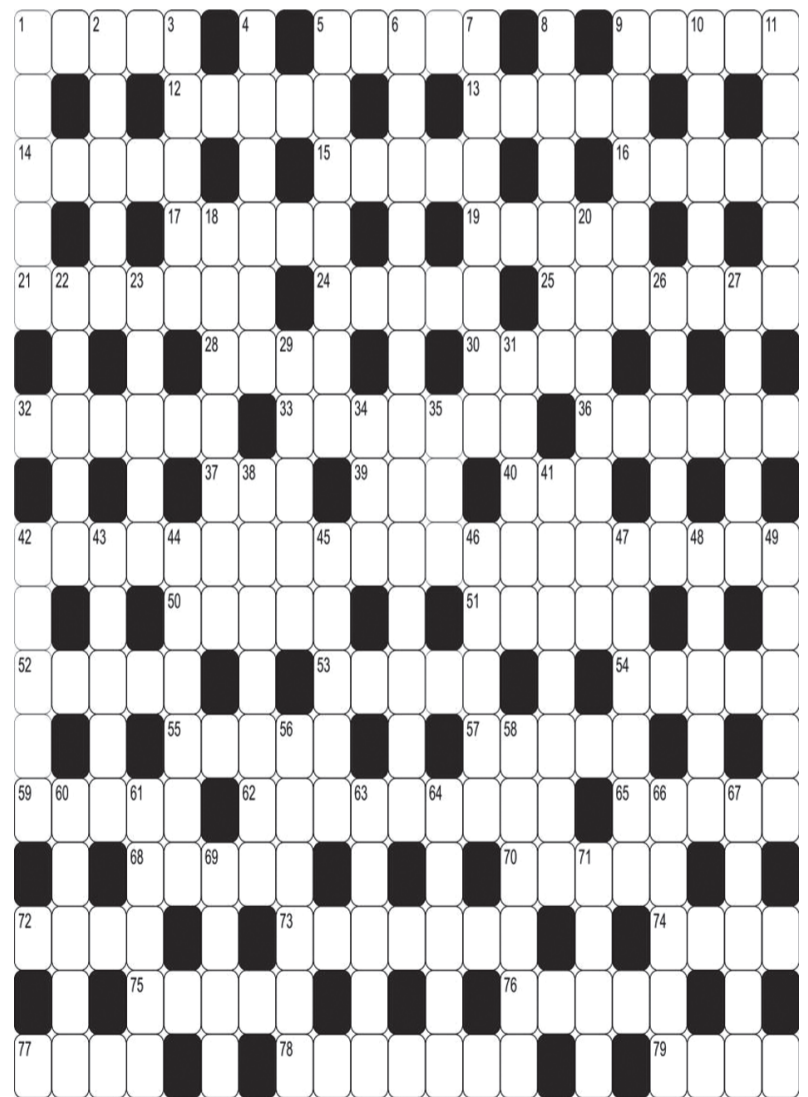
DAREK JEDZOK

KRZYŻÓWKA

POZIOMO: 1. niezbyt inteligentny osobnik 5. suszony mięsz kokosa 9. postrach mórz tropikalnych 12. z *Filonem* do pary 13. miejsce dla strachliwej duszy 14. lśni w oczku 15. wiązania przy jukach 16. drapieznik z rodziny sokołów 17. marny utwór 19. 1/3 jarda 21. laur 24. świńska trawa na kaszel 25. młode warzywo 28. kawałek tuszki kurczaka 30. woda spadająca z chmury 32. piąty okres ery paleozoicznej 33. grupa ochroniarzy 36. postrzeleniec 37. „dzień” w języku Havla 39. bóg pasterzy i opiekun stad 40. wiekowa liczba 42. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE (Wybitny skrzypek polski)** 50. władca starożytnych 51. Joyce Carol, pisarka amerykańska 52. imię Amado 53. w przekładni 54. słowa do utworu muzycznego 55. Malwi, jezioro w Afryce 57. bułgarski taniec ludowy 59. rzeźbiący stanowiący część uzdy 62. odmierza wodę 65. cecha z plusem 68. składnik benzyny 70. starszy brat Mojżesza 72. „Biały” u Londona 73. beztlenowiec 74. górna część tułowia 75. najwyższy położony punkt na niebie 76. wydawnictwo warszawskie 77. milczą, gdy dusza śpiewa 78. krój czcionki 79. do woza przyszła.

PIONOWO: 1. ciało bez głowy i kończyn 2. wzywa na rozprawę sądową 3. kobyła 4. mężny rycerz ze Spychowa 5. żyje w czystej i chłodnej wodzie 6. uznaje Biblię za jedyne źródło objawienia 7. sowiecki ambasador w Polsce 8. kazalnica 9. do zakasania 10. dziesiąta część mili morskiej 11. słowne określenie rzeczy 18. dwuśląd rodem z Noszowic 20. okazałe dwuskrzydłowe drzwi 22. piosenkarz belgijski 23. rysunkowa zagadka 26. stolica kantonu Argowia 27. syn Abrahama i Sary 29. rachunek bankowy 31. karma dla zwierząt gospodarskich 34. słynny kurort w Belgii 35. „i” Anglika 38. państwo w państwie 41. monosacharyd mający cztery atomy węgla w cząsteczce 42. ukraińska metropolia 43. nacja 44. związek chemiczny z tlenem 45. port w Szwecji 46. z Rolls'em do pary 47. miasto nad Wołgą 48. zakład o charakterze rozrywkowym 49. jesienny kwiat 56. instrumentalny utwór muzyczny 58. *Monte Christo* 60. ziarno dla konia 61. straszliwa jędra 63. postać stojąca w pozie modlitewnej 64. ipsylon 66. zabytkowy przedmiot 67. nie gada do dziada 69. zaprawa na murze 71. chwytka część kończyny górnej.

Opr. JO

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana książka „*Ilustrowane dzieje Polski*”. Termin nadsyłania rozwiązań upływa w piątek 27. 11. br. o godz. 12.00.

ALE HECA

Na ulicy mężczyzna krzyczy na małego chłopca:

– Poczekaj, łobuzie! Powiem twojej matce, że rzucasz we mnie kamieniami.

– A nie lepiej byłoby powiedzieć to jego ojcu? – doradza przechodząca kobieta.

– Co też pani opowiada! Ja jestem jego ojcem!

★ ★ ★

W Zakopanem do lekarza przychodzi baba w ciąży. Cała jest spocona i zaspana.

– Co pani jest? – pyta doktor.

– Przed chwilą wszłam na Kasprowo Wierch i zeszłam.

– Przecież tam jest kolejka!

– Panowie mnie przepuścili i wszłam bez kolejki.

★ ★ ★

– Kochanie, co ci kupić na imieniny?

– Nic mi nie kupuj! Nie mam pieniędzy.

★ ★ ★

Podczas rozprawy rozwodowej sędzia zwraca się do Gabrysia:

– Żona po rozważeniu argumentów adwokata proponuje zgodę i kontynuowanie małżeństwa.

– Wysoki sędzie, myślę, że tak wysoka kara jest zbyt okrutna.

SOBOTA 21 LISTOPADA

TVP 1

6.20 Telezakupy 6.35 Schudnij 7.00 Dzień dobry w sobotę 7.30 Rok w ogrodzie 8.00 Wiadomości 8.20 Kuchnia z Okrasą 8.45 Siódme niebo 9.30 Ziarno 10.05 Klub przyjaciół Myszkowski (s. anim.) 10.35 Złota rączka 11.05 Hannah Montana (s.) 11.35 Kyle XY 12.25 Pegaz 12.50 Budzimy do życia 13.00 Wiadomości 13.20 Ssaki morskie - Foka zwana Nochalem 14.05 Pamiętna wizyta (film USA) 15.50 Najwyższy człowiek świata 17.00 Teleexpress 17.25 Siostry 18.15 Gotowi na ślub 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.20 Agent z przypadku 21.55 Turecki gambit (film ros.) 23.55 Weekendowy magazyn filmowy 0.20 Tak czy nie?

TVP 2

5.55 Spróbujmy razem 6.25 Świat według Bindi 7.00 Poezja łączy ludzi 7.10 M jak miłość (s.) 8.05 Barwy szczęścia (s.) 9.05 Czerdziesiątka 20 lat (s.) 10.15 Kocham cię, Polsko 11.45 Najwspanialsza gra w dziejach 14.00 Familiada (teleturniej) 14.35 Złotopolscy (s.) 15.15 Czas honoru 16.15 XV Festiwal Kabaretowy w Koszalinie 2009 16.40 Słowo na niedzielę 16.50 Lech Poznań - Ruch Chorzów, Ekstraklasa 19.05 Zagadkowa blondynka 20.00 Kabaretowy Klub Dwójki 20.50 Top Gun (film USA) 22.45 Panorama 23.25 Córka mojego szefa (film USA) 1.00 Rzym (s.).

TV KATOWICE

6.00 Serwis info 6.34 Raport z Polski ekstra 7.15 Info poranek 7.45 Aktualności 8.00 Pora na kulturę 8.45 Tajemnica szyfru Marabuta - Osaczeni 9.10 Infonuta 9.20 Info poranek 10.15 Cyber świat 11.00 Dżungla polityczna 12.00 Na rozkaz 12.15 Motoszka 13.00 Transporter 14.00 Reportaż o prawdziwym zdarzeniu 14.13 Panie doktorze 14.45 Etniczne klimaty 15.00 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii 16.00 Studio Wschód 17.15 Biznes poradnik 17.30 Aktualności 18.30 Spotkania z mistrzem 19.00 Pora na kulturę 19.30 Potrzebni 20.00 Prywatne śledztwo 21.00 Raport z Polski ekstra 22.51 Chwyty codzienne 23.30 Magazyn kryminalny 997 Michała Fajbusiewicza 0.01 Ojciec Góra.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 7.15 Kaczor Donald przedstawia 7.45 Ksamaty zawodnik (film kop.) 9.40 Magazyn UEFA Champions League 10.10 Ewa gotuje 10.40 Się kręci 11.10 Miodowe lata (s.) 12.45 Czarodziejki (s.) 13.45 90210 (s.) 14.45 Dom nie do poznania 15.45 Chirurgi (s.) 17.45 Światowe rekordy Guinnessa 18.50 Wydarzenia 19.25 13. posterunek 20.00 Jak oni śpiewają 22.45 Gotowe na wszystko 0.45 Wymyślona przyjaciółka (film USA) 2.40 Nagroda gwarrantowana.

TVC 1

6.00 Lot 29 (s.) 6.20 Co opowiadało drzewo Kandali 6.30 Kot Laurenty i przyjaciele (s. anim.) 6.35 Dziwne życzenia cielaka Kopytko (s.) 6.45 Sezanie, baw się razem z nami 7.10 Garfield i przyjaciele (s. anim.) 7.35 Wszystkie poranki świata (cykl dok.) 7.45 Biblijne poszukiwania (cykl dok.) 8.05 Olientzero i zacczarowane drewnisko (film anim.) 9.25 Baranek Shaun 9.35 Pogotowie kulinarne 10.05 Mały Indianin (film USA) 12.00 Wiadomości 12.05 Z metropolii, Tydzień w regionach 12.35 Auto Moto Revue (mag.) 13.05 Królestwo dzikiej natury (cykl dok.) 13.35 Czy je zechcecie? (mag.) 13.40 Między nami zwierzętami (mag.) 14.15 Europejska instrukcja obsługi 14.40 Film o filmie „3 sezony w piekle” 14.55 Jalna (s.) 15.40 Kobieta z Checkpoint Charlie (film niem.) 17.15 Taksówka (pr. roz.) 17.45 Posmak śmierci (s.) 18.40 Śpiewanki 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy na Milion 19.00 Wiadomości, sport, prognoza pogody 20.00 Duety... kiedy

gwiazdy śpiewają (transmisja) 21.40 Czeska głowa (transmisja uroczystego wręczenia nagród) 22.50 Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy na milion 23.00 Niezniszczalny (film USA) 0.40 Osada (film USA) 2.25 13. komnata Fedora Gála.

TVC 2

6.10 Miejsca pielgrzymek (cykl dok.) 6.30 Wiadomości STV 6.50 Mikrofon z lewej czyli Waterloo 7.50 Panorama 8.30 Cudowna planeta (cykl dok.) 9.25 Folklorika (mag.) 9.50 Nasza wieś (mag.) 10.10 Wędrowki za piosenką (pr. muz.) 10.40 Poszukiwania czasu utraconego (pr. cykl.) 11.00 Rewolucja: Poblisk przeszłości (dok.) 12.00 Damien Rice, PJ Harvey, Autolux (koncert) 12.50 Piątka w Pomarańcy (mag.) 13.20 Game Page (mag.) 13.40 Sabotaż (mag.) 14.10 Simpsonowie (s. anim.) 14.35 Walka o życie: Dzieciństwo 15.40 Kamera w podróży: Paryż (mag.) 16.40 Łowcy z Przylądka Dobrej Nadziei (dok.) 17.35 Miejsca pielgrzymek (cykl dok.) 17.55 Poszukiwania sztuki (cykl dok.) 18.15 O języku czeskim 18.30 Kultura.cz (mag.) 18.55 Koncert orkiestry kameralnej Muzici de Praga 19.35 Muzyka klasyczna 20.00 Europa za fortepianem (dok.) 22.00 Teatr żyje! (mag.) 22.30 Filmopolis (mag.) 23.25 Noc z Andżelami 0.55 Beatlemania (dok.) 1.45 Spotkali się... (pr. muz.).

NOVA

5.45 Spiderman (s. anim.) 6.10 Batman zwycięzca (s. anim.) 6.40 Tom i Jerry (s. anim.) 7.10 SpongeBob Kanciastoporty (s. anim.) 7.40 Przepis na idealne święta (film kan.) 9.25 Między nami chłopakami (film czes.) 11.20 Filmiki z Internetu 12.00 Dzwońcie do TV Nova 12.30 Naga pasterka (film czes.) 14.20 Crusoe (s.) 15.15 Czarni baronowie (film czes.) 17.15 Poprawczak dla pieszczochów 17.55 Przymaski Babicy (mag. kul.) 18.35 Przyprawy (mag.) 19.30 Wiadomości, sport, prognoza pogody 20.00 Sněžkeny a machfi po 25 latach (film USA) 22.30 Od kołyski aż po grób (film USA) 0.25 Serum prawdy (film niem.-USA) 2.20 Dzwonienie do TV Nova.

PRIMA

6.00 Party z kucharzem 6.25 Samuraj Jack (s. anim.) 6.50 Pinky i Mózg (s. anim.) 7.15 Tom & Jerry (s. anim.) 7.25 Bajer z Bel-Air (s.) 8.00 Pomoc domowa (s.) 8.30 Salon samochodowy 9.25 M.A.S.H. (s.) 9.55 To morderstwo, napisała (s.) 11.05 Columbo (s.) 13.10 Zakochany Szekspir (film br.-USA) 15.40 Michael (film USA) 17.55 Płotkara (s.) 18.55 Wiadomości, sport, prognoza pogody 19.35 Pomoc domowa (s.) 20.00 Guru (film USA) 22.10 Na własną rękę (film USA) 0.30 Szantaż (film niem.) 2.15 Zadzwonił do jasnovidza.

NIEDZIELA 22 LISTOPADA

TVP 1

5.55 Dwie strony medalu 6.40 Mieszkamy blisko żywiółów 7.00 Transmisja mszy św. z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach 8.00 Tydzień 8.25 Domisie (s. naim.) 8.55 Orliki, gola 9.10 Teleranek 9.40 Rogate Ranczo 11.00 Dyktando 2009 11.35 Opole 2009 na bis 11.55 Między ziemią a niebem 12.00 Anioł Pański 12.15 Między ziemią a niebem 13.00 Wiadomości 13.10 Ostry dyżur Jedynki 13.55 Biblia - Dawid 15.35 Południowy Pacyfik - Zagrożony raj 16.40 Dyktando 2009 17.00 Teleexpress 17.20 Ojciec Mateusz (s.) 18.10 Jaka to melodia? (teleturniej) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.20 Dom nad rozlewiskiem (s.) 21.10 Przewodnik po rozlewisku 21.20 Córka maharadży (film kop.) 23.05 Upadek (film kop.) 1.50 New York, New York (film USA).

TVP 2

6.30 Sto tysięcy bocianów 7.05 M jak miłość (s.) 8.00 Barwy szczęścia (s.) 9.05 Zaczysze gwiazd - Krystyna Sienkiewicz i Kuba Sienkiewicz 9.45 Wajrak na tropie 10.20 Nieznana Afryka

11.00 Wojciech Cejrowski boso przez świat 11.35 Makłowicz w podróży - Armenia 12.15 Wyrzucić mamę z pociągu (film USA) 14.00 Familiada (teleturniej) 14.30 Złotopolscy (s.) 15.05 Szansa na sukces (s.) 16.05 Na dobre i na złe (s.) 17.05 Wojna światów 17.30 Program lokalny 18.00 Wszystko, co powinniśmy wiedzieć o świńskiej grypie 19.05 Tak to leciało! 20.05 Kabaretowa Noc Listopadowa - Gdynia 21.05 Czas honoru - Przerwana depesza 22.00 Magazyn Ekstraklasy - Szybka piłka 22.45 Panorama 23.20 Kabaretowy alfabet Dwójki 23.45 Camane koncert muzyki fado II Poznań 0.45 Na imię mi Earl.

TV KATOWICE

5.50 Było, nie minęło 7.05 Pegaz 7.45 Aktualności 7.50 Koncert życzeń 8.45 Śląska lista przebojów 9.00 Planeta według Kreta 11.00 Potrzebni 11.30 Serwis info 12.00 U fryzjera 13.00 Teleplotki 14.00 Wierzę, wątpię, szukam 14.45 Motoszka 15.00 Domowa rewolucja 16.00 W stronę świata 16.50 W poszukiwaniu drogi 17.15 Cyber świat 17.30 Aktualności 20.00 Reportaż TVP Info 20.50 Młodzież kontra 22.53 Chwyty codzienne 0.05 Planeta według Kreta 0.31 Potrzebni.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 7.15 Produkcje Myszkowski 7.45 Gumisie (s. anim.) 8.45 Kacze opowieści (s.) 9.45 90210 (s.) 10.40 Czwórki pancerni i pies (s.) 13.00 Kung Pow - Wejście Wybrańca 14.45 Światowe rekordy Guinnessa 15.45 Synowie, czyli po moim trupie!!! (s.) 16.15 Świat według Kiepskich (s.) 16.45 Kabarety 17.45 Rodzina zastępcza plus (s.) 18.50 Wydarzenia 19.25 13. posterunek (s.) 20.00 Skazany na śmierć (s.) 21.00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 22.05 Kości (s.) 23.10 Podejrzani (film USA).

TVC 1

6.00 Wizytówka 6.25 Bajki z doniczki 6.35 Kancelaria detektywistyczna Kodytka 6.40 Bajka 6.50 Ferda (s. anim.) 7.15 Poranek z Dadą (program dla dzieci) 7.30 Boisko 7 (pr. dla dzieci) 9.45 Kalendarium 10.00 Wędrująca kamera (mag.) 10.30 Obiektyw (mag.) 11.05 Naszyjnik (s.) 12.00 Pytania V. Moravca (pr. dys.) 13.00 Wiadomości 13.10 Król i złodziej (bajka) 14.05 Koncerty Adwentowe 2008 14.25 Ale na (film TV) 16.00 Retro (mag.) 16.30 Rajskie ogrody (cykl dok.) 16.50 TVC (mag.) 17.10 Słowo na niedzielę 17.15 Rodzina Horaków (s.) 18.10 Szkoła życia (s.) 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy na milion 19.00 Wiadomości, sport, prognoza pogody 19.55 Losowanie Sportki i Szansy 20.00 Archiwum (film czes.) 21.30 168 godzin (pr. publ.) 22.00 Losowanie Sportki i Szansy 22.05 Małe rodzinne morderstwa (film fr.) 23.45 Trup jak ja (s.) 0.30 Semafor itd. (s. dok.) 1.25 Talk-show J. Krausa.

TVC 2

6.50 Wiadomości TVS 7.20 Jeszcze tutaj jestem - Čestmír Šimáně 7.50 Panorama 8.30 Czeszosłowacki Tygodnik Filmowy 8.45 Wiadomość od M. Swatošovej 9.00 Filmopolis (mag.) 9.55 Świat książek (mag.) 10.10 Film 2009 (mag.) 10.40 Po powierzchni: Mity i legendy 11.00 Czy je zechcecie? 11.05 Mity i fakty historii: Skarb Nibelungów (cykl dok.) 12.00 Ostatni list (film TV) 13.05 Koncert wzajemnego porozumienia 14.20 Bez limitu 15.00 Semafor itd. (s. dok.) 16.05 Ucieczka z Berlina Wschodniego (film USA-niem.) 17.35 Magazyn religijny 17.55 Magazyn chrześcijański 18.15 Skarby świata (cykl dok.) 18.30 Kultura.cz (mag.) 19.00 Moja rodzina (s.) 19.35 Simpsonowie (s. anim.) 20.00 Wieczór na temat... Nieznana rewolucja 22.00 Na pływalni z Paulem Pottsem (talk-show) 22.25 Mroźny pocałunek (film norw.) 23.45 Fotografie, Katrina I jazz (dok.) 0.45 Duety... kiedy gwiazdy śpiewają 2.15 TVC.

NOVA

6.05 3-2-1 Pingwin! (s. anim.) 6.30 Spi-

derman (s. anim.) 7.00 Batman zwycięzca (s. anim.) 7.25 SpongeBob Kanciastoporty (s. anim.) 7.55 Ślad Różowej Pantery (film br.-USA) 9.50 I kto to mówi II (film USA) 11.20 Opowiadania filmowe 12.30 Układ prawie idealny (film USA) 14.45 Linia czasu (film USA) 17.00 Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda 17.25 Obywatelskie judo (mag.) 18.00 Poradnik domowy 18.55 Gospoda (s.) 19.30 Wiadomości, sport, prognoza pogody 20.00 CzeskoSłowacka SuperStar 22.50 Drzazgi (mag.) 23.20 Sublokatorka II (film USA) 1.00 Na krawędzi prawdy (s.) 2.15 Drzazgi (mag.).

PRIMA

6.00 Party z kucharzem (mag. kul.) 6.30 Samuraj Jack (s. anim.) 6.55 Pinky i Mózg (s. anim.) 7.20 Baby Boom (s.) 7.45 Pomoc domowa (s.) 8.15 Ochroniarze Hitlera (s. dok.) 9.20 Świat 2009 (mag.) 9.55 M.A.S.H. (s.) 11.00 Partia 11.50 Receptariusz prima pomysłów (mag.) 13.10 Komisarz Rex (s.) 14.15 Przykłady kształca (film czes.) 15.55 Morderstwa w Midsomer (s.) 18.00 Z Włochem w kuchni 18.55 Wiadomości, sport, prognoza pogody 19.35 Pomoc domowa (s.) 20.00 Morderstwa w Oxford (s.) 22.15 Ta jedyna (film USA) 0.20 Psycho II (film USA) 2.25 Zadzwonił do jasnovidza.

PONIEDZIAŁEK 23 LISTOPADA

TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? 8.45 Rozmowa Jedynki 9.00 Budzik (dla dzieci) 9.30 Świat małej księżniczki 9.40 Tata lew 10.00 Tam i z powrotem 11.05 Laboratorium XXI wieku 11.30 Gonicz kresowy 11.50 Leksykon PRL 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.20 Taki pomysł 12.40 Plebania (s.) 13.10 Klan (s.) 13.35 Jaka to melodia? (teleturniej) 14.20 Żelazna kurtyna wstęga życia 15.00 Wiadomości 15.10 Dom nad rozlewiskiem (s.) 16.05 Moda na sukces (s.) 17.00 Teleexpress 17.20 Celownik 17.35 Klan (s.) 18.00 Plebania (s.) 18.30 Jaka to melodia? (teleturniej) 18.55 Gotowi na ślub - kulisy 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.15 Rzym 21.20 Wybór 22.45 Gry wojenne 23.35 Avanti! (film USA) 2.05 Kajak (s.).

TVP 2

6.50 Przystanek edukacja 7.05 Ulica lemurów 7.35 Radiostacja Roscoe (s.) 8.10 Barwy szczęścia (s.) 8.45 Pytanie na śniadanie 10.55 Moja rodzinka 11.30 Twórcy naszej tradycji 12.30 Errata do biografii 13.00 Kocham cię, Polsko 13.05 Anna Dymna spotkamy się 13.35 Znaki czasu 14.00 Córki McLeoda (s.) 14.55 M.A.S.H. (s.) 15.25 Tak to leciało! 16.25 Na dobre i na złe (s.) 17.25 Kocham cię, Polsko 17.30 Program lokalny 18.00 Jeden z dziesięciu 18.30 Złotopolscy (s.) 19.05 Gilotyna (teleturniej) 19.35 Korowód - Festiwal Twórczości im. Marka Grechuty, Kraków 2009 20.05 Barwy szczęścia (s.) 20.40 M jak miłość (s.) 21.40 Tomasz Lis na żywo 22.45 Panorama 23.25 Snajper (film USA) 1.00 Fidel Castro - Historia pewnej rewolucji.

TV KATOWICE

6.00 Serwis info 6.25 Info traffic 7.45 Tygodnik regionalny 8.01 Gość poranka 8.22 Info traffic 8.45 Aktualności 9.11 Gość poranka 9.36 Info poranek 10.15 Biznes otwarcie dnia 10.45 Gość poranka 11.15 Info świat 12.15 Biznes 13.11 Raport z Polski 14.15 Biznes 15.10 Raport z Polski 16.00 Rozmowa dnia 16.45 Rynek jest dla wszystkich 17.00 To brzmi... 17.30 Aktualności 18.30 Trudny rynek 19.00 Tygodnik regionalny 19.15 Myślę, więc wybieram 19.25 TV Katowice zaprasza 19.31 Zaczęło się w Polsce 20.10 Między 20-ta 21.07 Telekurier bliżej ciebie 22.00 Miął dzień 22.35 Plus minus zapowiedź programu 23.00 Sportowy wieczór.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 7.15 Wielka wygrana (teleturniej) 8.00 Buf-

fy, postrach wampirów (s.) 9.00 Jak oni śpiewają 11.30 Samo życie 12.00 Rodzina zastępcza plus 13.00 Buffy, postrach wampirów (s.) 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Ostry dyżur 15.50 Wydarzenia 16.15 Interwencja (mag.) 16.30 Malanowski i Partnerzy 17.00 Świat według Kiepskich (s.) 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Samo życie 20.00 Hellboy (film USA) 22.45 Snajper III (film USA) 0.35 Ekipa.

TVC 1

5.59 Studio 6 8.30 Sezanie, baw się razem z nami (pr. dla dzieci) 9.00 Ale na (film czes.) 10.30 Afryki czar (dok.) 10.55 Planeta Ziemia (cykl dok.) 11.45 Piętno europejskich wybrzeży 12.00 Wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.30 Rodzina i ja 13.50 Córki McLeoda (s.) 14.35 Doktor Quinn (s.) 15.25 Simpsonowie (s. anim.) 15.45 Quiz-show dla dzieci 16.10 Tajemnice Toma Wizarda (s.) 16.30 Zacczarowane przedszkole 17.00 AZ-kwiz 17.30 Chłopaki w akcji (mag. kul.) 17.55 Prognoza pogody 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Czarne owce (pr. publ.) 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy na milion 19.00 Wiadomości, sport, prognoza pogody 20.00 Opowiadaj (s.) 21.00 Podróż po Brytyjskich Wyspach Dziewiczych 21.30 Reporterzy TVC 22.10 Tajne akcje STB (cykl dok.) 22.30 Firelight (film USA-br.) 0.15 Polityczne spektrum 0.40 Seks w wielkim mieście (s.) 1.10 Córki McLeoda (s.) 1.55 Wiadomości regionalne.

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Panorama 9.10 Klucz (mag.) 9.40 Kalendarium 9.55 Europa dziś (mag.) 10.25 Kultura.cz (mag.) 11.10 TVC (mag.) 11.35 Za szkołę 12.00 Przez nowy próg (mag.) 12.25 Sprawa dla ombudsmana (pr. cykl.) 12.40 Taksówka (pr. roz.) 13.10 Mały kabaret telewizyjny 14.00 Hennings Haus (j. niem.) 14.15 Olientzero i zacczarowane drewnisko (film anim.) 15.35 Łowcy z Przylądka Dobrej Nadziei (dok.) 16.30 Przygody nauki i techniki 17.00 SK Sigma Olomouc - FK Teplice (transmisja meczu piłki nożnej) 19.45 Wiadomości w języku migowym 20.00 Hitler i Mussolini (dok.) 20.55 Nieznani bohaterowie (cykl dok.) 21.25 Piękne straty (talk-show) 21.55 Nie ma mitu bez kitu (s.) 22.30 Wydarzenia, komentarze 23.10 Q (mag.) 23.40 Film point 0.35 Europa za fortepianem (dok.) 2.35 Świat książek.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.35 Stefanie (s.) 9.30 Yellowstone płonie (film USA-kan.) 11.15 Tescoma ze smakiem (mag.) 11.20 Lenssen i spółka (s.) 11.50 Detektyw Monk (s.) 12.40 Świat według Bundych (s.) 13.10 Strażnik Tekas (s.) 14.05 Nowicjusze (s.) 15.10 Superman (s.) 16.05 Bez śladu (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda 17.35 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) 18.30 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 CzeskoSłowacka SuperStar 20.55 Weekend (mag.) 21.40 Dr House (s.) 22.35 Agenci NCIS (s.) 23.30 Śmiertelna gra (film USA) 1.30 Bujne fantazje (s.) 2.05 Talk-show.

PRIMA

6.20 Szczeniak zwany Scooby Doo (s. anim.) 6.40 Party z kucharzem 7.20 Siostry (s.) 7.50 Pomoc domowa (s.) 8.20 M.A.S.H. (s.) 8.50 Nieustraszony (s.) 9.55 Policja Hamburg (s.) 10.55 To morderstwo, napisała (s.) 11.50 Nowojorscy gliniarze (s.) 12.45 M.A.S.H. (s.) 13.20 Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) 13.50 Czarodziejki (s.) 14.50 Medium (s.) 15.50 Róża w burzy (film niem.) 17.40 Wiadomości regionalne 18.00 5 kontra 5 18.55 Wiadomości, sport, prognoza pogody 19.35 Pomoc domowa (s.) 20.00 Zgadnij, kto kłamie? (pr. roz.) 21.20 Jak zbudować marzenie 22.25 Zabójcze umysły (s.) 23.20 Falstarty (s.) 0.25 Rewir Wolffa (s.) 1.25 Zadzwonił do jasnovidza.

ŻYCZENIA

Ludeczkowie złoci,
to je piękny kón,
jo, Papul,
dzisiaj pindziesiónt-
ke móm.
Wszystkiego naj...

MEKOPA
RK-215

Dnia 21 listopada obchodzi 80. urodziny

pan **ALBERT GRZEBIEŃ**

Takie to szczerze i proste życzenia, ofiarujemy Tobie w dniu Twego urodzenia. Dobrego zdrowia, dużo radości, długich lat życia w szczęśliwości. Życzą żona oraz syn i córka z rodzinami.

RK-214

Dnia 22 listopada obchodzą Rubinowe Wesele nasi Rodzice

państwo **JIRINA** i **STANISŁAW KANTOROWIE**

z Milikowa. Z tej okazji składamy serdeczne życzenia, zdrowia, szczęścia i wszystkiego co daje radość. Syn i córki z rodzinami.

GL-761

WSPOMNIENIA

Dnia 23. 11. 2009 obchodziłaby 88. urodziny

śp. **OTYLIA CHWAJOŁ**

z Orłowej-Lutyni, zaś 25. 11. 09 minie pierwsza rocznica Jej śmierci. Wszystkich, którzy Ją znali, o chwilę wspomnień proszą najbliżsi.

RK-221

Co w kinach

HAWIERZÓW - Centrum: Seven of Daran (21-23, godz. 15.30); Bobule 2 (21, 22, godz. 17.45, 20.00); **KARWINA** - Centrum: Odlot (21, 22, godz. 15.30); Opowieść wigilijna (21-23, godz. 17.45); Ułovit miliardáře (21-23, godz. 20.00); **KARWINA** - Ex: Dva mrazíci (22, godz. 16.00); Békarty wojny (21, 22, godz. 19.00); **TRZYNIEC** - Kosmos: Seven of Daran (21, 22, godz. 17.30); Surogaci (21, 22, godz. 20.00); **CZ. CIESZYN** - Central: Głód (26, godz. 19.00); **BYSTRZYCA**: Klíček (21, godz. 18.00); Odlot (22, godz. 16.00); **JABLONKÓW**: Sin Nombre (22, godz. 17.00, 19.30); **CIESZYN** - Piast: Saga „Zmierzch”: Księżyc w nowiu (21-23, godz. 15.00, 17.30, 20.00).

Co na antenie

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1, piątek, wiadomości regionalne od godz. 18.00.

POLSKIE AUDYJCJE: Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz, po-pt: godz. 19.00; nie: godz. 18.30.

Co w terenie

BŁĘDOWICE - MK PZKO zaprasza

5. 12. o godz. 16.00 do DK P. Bezruca w Hawierzowie na program „Z Mikołajem za dziećmi”. Wystąpią: Dziecka ze Stonawy, Skotniczka, Mali Błędowianie, Błędowianie, ZR Błędowice, Kamraci. Bilety do nabycia w po. i śr. w godz. 12-17 w bibliotece Domu PZKO, tel. 596 434 114. **ŻUKÓW DOLNY** - MK PZKO zaprasza na Gałuszkowy Wieczor 27. 11. o godz. 17.00 do Domu Kultury. Wstęp 50 kc. **KARWINA-RAJ** - Klub Seniora MK PZKO zaprasza członków na spotkanie 24. 11. o godz. 15.30. **PTTS „BŚ”** - Oznajmia, że zebranie Zarządu i Komisji Rewizyjnej odbędzie się 24. 11. o godz. 14.30 w świetlicy PZKO w Suchej Średniej. Odjazd pociągiem z Cz. Cieszyna o godz. 13.42 do Hawierzowa-Suchej. **OSTRAWA** - Stolik Polski zaprasza 25. 11. o godz. 17.00 do Domu Książki „Librex”. Gościem będzie Justyna Wojciechowska z ATH w Bielsku-Białej, jedna z inicjatorek Tygodnia Nauki i Sztuki w Bielsku-Białej. **MOSTY K. JABLONKOWA** - Gmina zaprasza 28. 11. w godz. 15-19 na Przedświąteczne Inspiracje do Domu PZKO. W programie m. in. występ dzieci, andrzejkowe wróżby, targi świąteczne, kawiarenka. W niedzielę 29. 11. o godz. 15.30 Koncert Adwentowy w kościele św.

Jadwigi, o godz. 17.00 rozpalanie świec na choince i spotkanie z Mikołajem przed budynkiem UG. **CZ. CIESZYN-OSIEDLE** - MK PZKO zaprasza na wycieczkę do przedświątecznego Wiednia 12. 12. Odjazd o godz. 5.30 sprzed teatru, powrót w późnych godzinach wieczornych. Chętnych prosimy o zgłaszanie się i zaliczkę 550 kc u L. Brannego, Cz. Cieszyn, Komeńskiego 8, do 1. 12. **TRZYNIEC-OSIEDLE** - MK PZKO zaprasza na tradycyjną „Zabijaczkę” (kontynuacja obchodów 50-lecia Koła) dnia 28. 11. o godz. 17.00 do Domu PZKO im. A. Wawroza na Tarasie. Do zabawy przygrywa kapela Olza, wyśmienite dania gotuje Ferda Kraus. Miejscówki w cenie 60 kc do nabycia w środy w Domu PZKO. **CZ. CIESZYN** - Biblioteka Miejska Cz. Cieszyn przy ul. Ostrawskiej zaprasza 23. 11. o godz. 18.00 na wykład „Buddyzm w życiu codziennym” do czytelni biblioteki. Wykład wygłosi podróżujący nauczyciel buddyźmu Diamentowej Drogi Jakub Kadlec, uczeń Lamy Ole Nydahla. **KARWINA-N. MIASTO** - 23. 11. o godz. 18.00 w Domu Kultury uroczysty koncert „Malá černá hudba” oraz chrzest CD i DVD „Svět se točí dál”.

Czas mija, lecz smutek i tęsknota pozostaje...

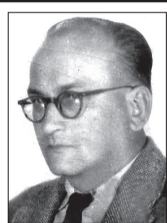

Dnia 21. 11. 2009 mija 2. rocznica śmierci naszego Kochanego

śp. **WŁADYSŁAWA GRZYCA**

z Trzyńca. Wszystkich, którzy Go znali, o chwilę wspomnień i modlitwę proszą najbliżsi.

GL-762

Jutro, 22 listopada, mija 18. bolesna rocznica śmierci naszego Kochanego

śp. **ERNESTA RUSKA**

z Karwiny (rodaka z Piotrowic). O chwilę wspomnień i cichej zadumy proszą najbliżsi.

RK-224

Odeszła od nas, lecz ślady
Twojej pracy i miłości pozostają.

Dnia 23. 11. 2009 mija pierwsza bolesna rocznica zgonu naszej Najdroższej

śp. **JADWIGI FIRUT**

z Karwiny. Z miłością i niegasnącym bólem w sercu wspomina córka z rodziną.

RK-225

Dnia 19. 11. minęła 3. rocznica śmierci naszego Ojca

śp. **EDWINA LAZARA**

O chwilę wspomnień prosi najbliższa rodzina.

GL-763

NEKROLOGI

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 14. 11. 2009 zmarł po krótkiej i ciężkiej chorobie w wieku 78 lat nasz Kochany Mąż, Ojciec, Teść, Dziadek, Szwagier i Wujek

śp. **JIRÍ ŠMEJKAL**

zamieszkały w Olbrachcicach. Pogrzeb naszego Drogiego Zmarłego odbył się w środę 18. 11. 2009 o godz. 15.00 z sali obrzędów pogrzebowych w Olbrachcicach. Zasmucona rodzina.

RK-222

OFERTY

ODZIEŻ MAXI do 60. rozmiaru damsko-męska, oferuje sklep w Cieszynie, ul. Górna 9 (obok kościoła ewangelickiego) od po-pt w godz. 10-16. GL-764

KOMINY - remonty i budowa, montaż wkładów kominowych (stal nierdzewna), regulatorów ciągu kominowego i nasad. JUMAREX-POLSKA, 0048 502 216 032. GL-722

ODKUPIĘ jakiegokolwiek antyki, meble, instrumenty muzyczne, zabawki, szkło, porcelanę, obrazy, wszystkie gatunki broni białej i palnej, zegary, zegarki kieszonkowe - mogą być i uszkodzone, stare pocztówki i zdjęcia. Również skupujemy złoto, brylanty - płacimy więcej niż jubiler - jakakolwiek punca. Płacimy gotówką. Dzwonił kiedykolwiek! Inf.: 608 374 432. GL-690

KONCERTY

KARWINA-FRYSZTAT - Rzymskokatolicka parafia zaprasza na koncert muzyki sakralnej ku czci Chrystusa Króla 22. 11. o godz. 15.30 w kościele Podwyższenia Krzyża Świętego. W programie wystąpi schola i chór kameralny pod batutą Dany Syrek, organy Anna Tomanek i Kamil Novák, skrzypce Jakub Tomanek i Jan Huszár.

ŚKEAW - Zaprasza na Koncert adwentowy muzyki i słowa organizowany w ramach projektu „300 lat tolerancji na Śląsku Cieszyńskim” 29. 11. o godz. 17.00 w kościele ewangelickim Na Niwach w Cz. Cieszynie. Wystąpią: Ewa Farna, Halina Młynkowa, Roman Lasota, Canticum Novum.

Co za Olza

GALERIA BIELSKA, ul. 3. Maja 11, Bielsko-Biała: do 29. 12. - 39. Biennale malarstwa Bielska Jesień 2009. Czynna codzienne w godz. 10-18.

KUPON

Nominowany do nagrody

Imię i nazwisko

Adres

Tel./e-mail

**Kupię dom
lub domek letniskowy
powiat F-M, ew. Karwina
tel. 777 007 727**

WYSTAWY

BIALA GALERIA TEATRU CIESZYŃSKIEGO: do 22. 11. wystawa z okazji 60-lecia Gimnazjum z polskim językiem nauczania w Cz. Cieszynie - „Perspektywa”.

KARWINA-FRYSZTAT, Galeria „Chagall”, rynek Masaryka 1: do 3. 1. wystawa SAP-u.

CZ. CIESZYN, KONGRES POLAKÓW: do 4. 12. wystawa „Beskidzka góra Kozubowa” z okazji 80. rocznicy otwarcia schroniska PTTS „Beskid Śląski” na Kozubowej. Czynna w dni powszednie: 8-15.

TRZYNIEC-KANADA, C-Club, (Dom PZKO): do 11. 12. wystawa „Wiosna i jesień życia” w czarnobiałej fotografii Haliny Sikory.

SALA MANESA, Miejski Dom Kultury w Karwinie: do 22. 12. wystawa Oskara Pawlusa „Pejzaże”. Czynna po, śr, pt: 9-15; wt, czw: 9-19.

MUZEUUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Cz. Cieszynie, Praska 14/3: do 31. 12. stała ekspozycja „Ratusz w Cz. Cieszynie”. Czynna wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

SALA WYSTAW w Hawierzowie, Dělnická 11: do 3. 1. wystawa „Piękno kobiet”. Czynna: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

MUZEUUM TECHNIKI w Pietwałdzie, K muzeu 89: stała ekspozycja „Czarodziejski świat tramwajów”. Czynna wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

SALA WYSTAW w Jabłonkowie, Rynek Mariacki 14: do 24. 1. wystawa „Velké šelmy v Beskydech”; wystawa stała „Z przeszłości Jablonkova i okolicy”. Czynne wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

Firmy budowlane

SWABUD i SWAKOŃ

docieplanie elewacji,
podbitki (palubky)

przyjmujemy zlecenia na 2009 r.
także w systemie dotacji
kom. cz. 776 218 494, 608 556 915,
774 085 874

Szybka i fachowa realizacja zleceń.
Cieszyn, Puńcowska 93

www.swabud.cz

JZYKOVE STUDIO

ABC Simple English

PRO DĚTI I DOSPĚLÉ

Potrzebny Ci angielski?
Skorzystaj z naszej oferty

- kursy językowe 2009/2010
- korepetycje
- przygotowania do KET, PET, FCE, CAE, CPE, BEC, TOEFL
- tłumaczenia

dzieci, młodzież, dorośli

zajęcia indywidualne lub grupowe

Kontakt:

724 561 075, 733 398 995, 728 756 623

e-mail: abc.english@seznam.cz

Kamieniarstwo WRZOS

MAMY NAJLEPSZĄ OFERTĘ

Zdobywca I miejsca w ogólnopolskim konkursie na najładniejszy nagrobek roku

Zapraszamy Was do naszego nowoczesnego zakładu
Przyjeżdżamy także do klienta

Siedziba firmy:

Hażlach, ul. Cieszyńska 20B
Tel. +48 606 452 479, +48 338 567 377
www.kamieniarstwo-wrzos.pl

Filia: Golešów, ul. Grabowa 4
3 km od przejścia granicznego
w Górnej Lesznej

GŁOS

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn 737 01, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o., IČO: 00535613 • Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu”, ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Wojciech Trzcionka, trzcionka@glosludu.cz • Zastępca redaktora naczelnego: Tomasz Wolff, wolff@glosludu.cz • Redaktorzy terenowi: Jacek Sikora, sikoraj@glosludu.cz • Danuta Chlup, danuta.chlup@glosludu.cz • Elżbieta Przycko, przycko@glosludu.cz • Redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glosludu.cz • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glosludu.cz • Telefon: sekretariat/centrala 558 731 766, fax: 558 740 044, e-mail: info@glosludu.cz • www.glosludu.cz • Pismo wychodzi w wtorki, czwartki i soboty • Dostawę prenumeratorom prowadzi spółka Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Kounicova 2b, 659 51 Brno • Zamówienia - tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz • Reklamacje - tel.: 800 800 890 • Kolportaż: SmD, s.r.o., Mediaprint & Kapa Pressegross, s.r.o. • Druk: Ringier Print CZ, a.s. Ostrawa • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 1212-4222.

ŁUKASZ KRUCZEK, TRENER REPREZENTACJI W SKOKACH NARCIARSKICH DLA GŁOSU LUDU:

Kuusamo znamy na wylot

Z Łukaszem Kruczkiem zawsze rozmawia się miło i sympatycznie. Trener reprezentacji Polski w skokach narciarskich nigdy nie owija w bawełnę, co zdarzało się jego poprzednikom. Przyznaje, że miniony sezon Pucharu Świata nie był idealny, ale w sporcie to normalne. – Sukces i klęskę w skokach narciarskich dzieli niewiele – powiedział „Głowski Ludu” w ekskluzywnym wywiadzie, bezpośrednio po powrocie ze zgrupowania w fińskim Kuusamo. Właśnie w Kuusamo zainaugurowany zostanie 27 listopada nowy sezon Pucharu Świata.

Z jakimi wrażeniami wrócił pan z treningowego obozu w Kuusamo?

Wrażenia są jak najbardziej pozytywne. Trenowaliśmy w wręcz doskonałych warunkach pogodowych. Przeszkadzał nam wprawdzie mocniejszy wiatr, ale w tych stronach to normalne. Przypuszczam, że także za tydzień podczas konkursu drużynowego warunki w Kuusamo będą zbliżone do tych z ostatnich dni. Przez trzy dni chłopcy ostro trenowali, zmęczenie dawało się we znaki. Skocznnię w Kuusamo znamy w związku z tym na wylot.

Którzy zawodnicy zdobyli pana zaufanie na inaugurację sezonu? Oczywiście poza Małyszem, który jak sądzę, jest pewniakiem w ekipie...

W tej chwili oprócz Małysza przepustkę do pierwszej reprezentacji mają w kieszeni Łukasz Rutkowski, Kamil Stoch, Marcin Bachleda i Krzysztof Miętus. Cała ta czwórka dobrze spisywała się na treningach, miałem więc stosunkowo łatwe zadanie.

Jak radził sobie Małysz, który indywidualnie przygotowywał się w Lillehammer?

Jak wiadomo, Adam ma w olimpijskim sezonie własny sztab szkoleniowy. Na pewno pod wodzą Hanu Lepistöe i Roberta Matei nie spędzał w Lillehammer czasu przy

kawie, bo znam Adama i wiem, że to perfekcjonista. Na dokładny raport z treningu będzie sporo czasu, dopiero co wróciłem z Kuusamo. Z tego, co słyszałem, w Lillehammer były kłopoty natury technicznej z przygotowaniem skoczni, ale z pewnością dali sobie radę.

Czy jest pan zwolennikiem nowych przepisów w punktacji, które jak na razie obowiązują w Team Tour (30 stycznia-7 lutego 2010) i Turnieju Nordyckiego (6-14 marca)?

Jak najbardziej jestem za nowymi przepisami i dziwię się, dlaczego nie będą obowiązywały w całym sezonie. Według nowych zasad punktacji skakano przecież w całej letniej Grand Prix. I wszyscy skoczki wie z zadowoleniem skwitowali te zmiany. Wreszcie pod uwagę brane były warunki wietrzne.

No tak, ale dla kibiców cała ta zabawa z przeliczaniem odległości jest chyba trochę nieprzejrzysta. Bo przecież skoki są dla widzów, albo się mylę?

Zgadzam się, że te matematyczne wyliczanki, w których pod uwagę brana jest siła wiatru i długość rozbiegu, mogą niektórych kibiców zniechęcić. Wierzę jednak, że fani zaakceptują w końcu te zmiany, bo przede wszystkim mają dać one równą szansę zawodnikom. Skoki

Łukasz Kruczek

narciarskie są dynamicznym sportem i muszą się rozwijać. Jako trener widzę zalety sportowe, a te widoczne były już w trakcie letnich zawodów na igelicie.

Czyli nie boi się pan tego, że na Team Tour kibice stać będą z kalkulatorami w rękach, a na Turniej Nordycki już w ogóle nie przyjdą?

To scenariusz z jakiegoś horroru? Nie ma powodów do obaw, te nowe przepisy to naprawdę bardzo dobry pomysł.

Jakie są plany na najbliższe dni?

Potrzebujemy wszyscy trochę relaksu, czasu do startu Pucharu Świata pozostało tymczasem niewiele. W środę odlatujemy do Kuusamo, a w piątek 27 listopada na otwarcie sezonu wystartujemy w konkursie drużynowym. O szansach naszej drużyny wolałbym nie mówić, by nie zapeszyć. Ale proszę trzymać za nas kciuki, bo dobry start do sezonu olimpijskiego to połowa sukcesu.

Rozmawiał: JANUSZ BITTMAR

W SKRÓCIE

■ **KARWINA LEPSZA OD GÓRNIKA.** Wynikiem 3:1 zakończył się wczorajszy sparing MFK Karwina z Górnikiem Zabrze, który odbył się na boisku Kovony. Do przerwy karwiniacy prowadzili 2:1 po strzałach Knoetiga (w 10. minucie pod poprzeczkę) i Pontusa (17., głową z dośrodkowaniem), goście obniżyli na dwie minuty przed zejściem do szatni – także z desantu powietrznego. Wynik towarzyskiego spotkania ustalił w 53. minucie Láfal, który wrócił do karwińskiego zespołu z gościnnych występów w dywizyjnym Hawierzowie. W najbliższą środę ekipa Leoša Kalvody zaliczy na wyjeździe rewanżowe spotkanie 1/8 Pucharu CMZF (Ondrášovka Cup) z mistrzem Republiki Czeskiej, Slavią Praga. Na własnym boisku Karwina zwyciężyła sensacyjnie 1:0.

■ **MISTRZOWIE EUROPY BEZ REWELACJI.** W swoim drugim spotkaniu Pucharu Wielkich Mistrzów w siatkówce, który odbywa się w Japonii, reprezentacja Polski poniosła drugą porażkę. W czwartek biało-czerwoni przegrali z Kubą 1:3 (25:22, 18:25, 18:25, 22:25). Dziś nad ranem (godz. 4.30) Polacy zmierzyli się z niepokonaną w turnieju Brazylią. Polska: Nowakowski, Łomacz, Kurek, Jarosz, Ruciak, Moździolek, Ignaczak (libero) oraz Pliński, Bartman, Bąkiewicz. (jb)

NASZA OFERTA

● **HOKEJ NA LODZIE - I LIGA:** Hawierzów – Kadań (dziś, 17.00).
 ● **II LIGA:** Orłowa – Brzeclaw (dziś, 17.00).

● **PIŁKA RĘCZNA - EKSTRALIGA:** Frydek-Mistek – Banik Karwina (jutro, 17.00).

● **SIATKÓWKA - EKSTRALIGA:** Slavia Hawierzów – ČZU Praga (poniedziałek, 18.00, transmisja CT4 sport). (jb)

W Zlinie bez zagrywki

EKSTR. SIATKARZY

W 12. kolejce ekstrakligi siatkarze Slavii Hawierzów łatwo przegrali na wyjeździe ze Zlinem. Gospodarze zwyciężyli w trzech setach (22, 16, 17). Podopieczni trenera Ivo Pelikána wykazują typowe cechy beniaminka rozgrywek. Grają jak na huśtawce. Ze Zlinem zaliczyli najsłabszy występ w tym sezonie, zagrali jeszcze gorzej, niż w przegranym 0:3 meczu z Brnem.

ZLIN HAWIERZÓW

3:0

Sety: 25:22, 25:16, 25:17. Sędziowali: Gall, Došlík. Widzów: 300.

Pierwszoplanową postacią meczu był Jan Krba. Zliński atakujący zdobył w pojedynku z Hawierzowem 14 punktów na siatce, w dużej mierze przyczyniając się do zwycięstwa swej drużyny. W ekipie Slavii tym razem zabrakło wodzireja.

– Założenia przed meczem były proste, upilnować Krbę w ataku. Niestety rzeczywistość okazała się zgoła odmienna – powiedział „Głowski Ludu” Ivo Pelikán. W takim razie co najbardziej szwankowało? – Przede wszystkim zagrywka – powiedział nam rozczarowany Jakub Zvolánek. 38-letni atakujący nale-

żał w Zlinie do nielicznych hawierzowskich siatkarzy, którzy nie bali się mocno i co najważniejsze – dokładnie zaatakować na serwisie. – We współczesnej siatkówce to podstawowy krok do zdobycia punktu – podkreślił Zvolánek. – Nie zabrakło nam odwagi na zagrywce, ale precyzji, w odróżnieniu od rywala.

Kolejnym przeciwnikiem Slavii Hawierzów będą pojutrze siatkarze ČZU Praga. Jaki jest pomysł na rywala? – Musimy poprawić zagryw-

kę i grę pod siatką. Dokładniej wprowadzać ataki – stwierdził Zvolánek. – Zaprezentujemy się przed własną publicznością, powinniśmy więc zepchnąć rywala do defensywy i od pierwszego seta dyktować tempo gry. Takie są przynajmniej przedmeczowe założenia i mam nadzieję, że zrealizujemy je także na parkiecie.

Lokaty: 1. Liberec 20, 2. Ostrava 18, 3. Przybram 18,... 9. Hawierzów 14 pkt. (jb)

Jakub Zvolánek

POD PRYSZNICEM

Francuskie rękodzieło

Lawina obelg posypała się na głowę Thierryego Henry, po którego celowym zagranu ręką Francuzi zdobyli w meczu z Irlandią gola na wagę awansu do przyszłorocznych mistrzostw świata. Rozumiem oburzenie irlandzkiej strony, domagającej się powtórki meczu. Ręka była ewidentna, w dodatku golową akcją poprzedzał spalony. To wszystko przeoczył szwedzki sędzia Martin Hansson. Nie byłoby całej tej awantury, gdyby Henry zaraz na boisku przyznał się do oszustwa. Uczynił tak dopiero po meczu, wykazując się typowo francuskim poczuciem humoru. Stawka barażowego spo-

tkania była po prostu zbyt wysoka. I wątpię też, że napastnik Barcelony postąpiłby inaczej w meczu towarzyskim, bo przyzwyczajenia trudno zmienić. Jedynym rozwiązaniem jest wprowadzenie powtórek wideo dla sędziów, które zdały egzamin w hokeju na lodzie. W mundialu, mistrzostwach Europy i Lidze Mistrzów to wręcz konieczność. Michel Platini jako Francuz, ale także prezydent Europejskiej Federacji Piłki Nożnej (UEFA), powinien zacząć w tym kierunku działać. Z szacunku do piłki nożnej, z której duch fair-play ulotnił się już bardzo dawno temu. (jb)

Mistrzostwa trzech państw

Po Mistrzostwach Polski juniorów w łyżwiarstwie figurowym oraz Mistrzostwach Polski w curlingu, czas na kolejną dużą imprezę w cieszyńskiej hali sportowo-widowiskowej. Będą nią Międzynarodowe Mistrzostwa Polski, Czech i Słowacji w łyżwiarstwie figurowym. Impreza, która przed rokiem gościła w Trzynie, tym razem odbędzie się w dniach 17-20 grudnia w Cieszynie. Na lodowisku zobaczymy ponad 130 zawodników – juniorów, juniorów młodszych i seniorów. – W Polsce, Czechach i na Słowacji jest mało zawodników w łyżwiarstwie figurowym, więc nie oplaca się robić mistrzostw osobno. Gdy na taflę spotykają się zawodnicy z trzech krajów, wzrastają ranga i poziom zawodów – mówi Jan Matuszek, wiceburmistrz Cieszyna. (gc)